

Številka: 020-10 /2009
Datum: januar 2009

POROČILO O DELU

INŠPEKTORATA REPUBLIKE
SLOVENIJE

ZA OKOLJE IN PROSTOR

ZA LETO 2008

KAZALO

1	UVOD	4
2	INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OKOLJE IN PROSTOR	5
2.1	SPLOŠNO O INŠPEKTORATU	5
2.2	PRISTOJNOSTI.....	5
2.3	ORGANIZIRANOST.....	5
2.4	KADROVSKI IN MATERIALNI POGOJI DELA.....	6
2.4.1	Kadrovska struktura	6
2.4.2	Izobraževanje	8
2.4.3	Materialni pogoji dela	9
2.5	FINANČNA REALIZACIJA.....	9
2.6	INŠPEKTORAT KOT PREKRŠKOVNI ORGAN	10
2.6.1	PN-vpisnik.....	10
2.6.2	ODL-vpisnik.....	10
2.6.3	Izterjane globe in povprečnine	11
2.6.4	Zaključek	12
2.7	DOSTOP DO INFOMACIJ JAVNEGA ZNAČAJA.....	12
3	3. INŠPEKCIJSKO NADZORSTVO PROSTORSKE INŠPEKCIJE	13
3.1	<i>PRISTOJNOSTI IN POOBLASTILA</i>	13
3.2	<i>ORGANIZACIJA DELA</i>	14
3.3	<i>UGOTOVITVE PRI DELU</i>	14
3.3.1	Gradbena inšpekcija	14
3.3.2	Geodetska inšpekcija.....	25
3.3.3	ZAKLJUČEK.....	27
4	INŠPEKCIJSKO NADZORSTVO INŠPEKCIJE ZA OKOLJE IN NARAVO	28
4.1	<i>PRISTOJNOSTI IN POOBLASTILA</i>	28
4.2	<i>ORGANIZACIJA DELA</i>	28
4.2.1	Načrtovanje	29
4.2.2	Mednarodno sodelovanje	30
4.2.3	Inšpektorski informacijski sistem (OIS)	30
4.3	<i>UGOTOVITVE PRI DELU</i>	31
4.3.1	Kakovost zraka	31
	<i>Nadzor emisije hlapnih organskih snovi iz naprav, ki uporabljajo organska topila</i>	31
4.3.2	Ravnanje z odpadki	32
4.3.3	Zaščita voda.....	41
4.3.4	Urejanje voda in gospodarjenje z njimi.....	42
4.3.5	Varstvo narave.....	43
4.3.6	Kemikalije in GSO	46
4.3.7	Industrijsko onesnaževanje	47
4.3.8	Hrup.....	50
4.3.9	Elektromagnetno sevanje	50
4.3.10	Svetlobno onesnaževanje	50
4.4	ZAKLJUČEK.....	51

5	INŠPEKCIJSKO NADZORSTVO STANOVANJSKE INŠPEKCIJE	53
5.1	<i>PRISTOJNOSTI IN ORGANIZACIJA</i>	53
5.1.1	Stanovanjski zakon.....	53
5.1.2	Zakon o varstvu kupcev stanovanj in enostanovanjskih stavb (ZVKSES).....	54
5.2	<i>UGOTOVITVE PRI DELU.....</i>	54
5.2.1	Prekrškovni postopki in postopki inšpekcijskega nadzora.....	54
5.2.2	Ukrepi in dejanja	55
5.2.3	Redni inšpekcijski postopek.....	55
5.2.4	Izvršilni postopek	56
5.2.5	Prekrškovni postopek	57
5.2.6	Prioritete	58
5.2.7	Druge aktivnosti	58
5.3	<i>ZAKLJUČEK.....</i>	58

1 UVOD

Spoštovani,

pred vami je poročilo o opravljenem delu v letu 2008, ki ga je pripravil Inšpektorat RS za okolje in prostor. To poročilo je skladno z zakonsko obveznostjo posredovano ministru za okolje in prostor ter Inšpekcijskemu svetu.

Nadzor, ali zavezanci spoštujejo predpise iz našega delovnega okvira pokaže, da se razmere na tem področju bistveno ne izboljšujejo. Razlog za velik obseg kršitev je v mnogih primerih neznanje zavezancev, da sploh obstaja zakonska ali podzakonska obveza za predpisano obnašanje. Na drugi strani pa število vloženih in obravnavanih prijav pokaže, da so zahteve po inšpekcijskem ukrepanju velikokrat neutemeljene, ali pa so izven pristojnosti tega organa, oziroma so prijavljene kršitve tako minorne, da ne opravičujejo inšpektorjevega ukrepanja. Ker pa tudi tovrstna opravila zahtevajo inšpektorjevo navzočnost na terenu in pripravo odgovorov prijaviteljem, jim zato primanjkuje časa za obravnavo pomembnejših kršitev ter za študij predpisov, ki so v stalnem spreminjanju in katerih število se stalno povečuje.

V poročilu so prikazani statistični podatki o našem delu v preteklem letu, vsebinska predstavitev ter analiza dela na posameznih področjih, ki je razdeljeno v 3 inšpekcije. Delo, ki ga opisujemo v tem poročilu, je opravilo 133 inšpektorjev ob sodelovanju 21 nadzornikov ter 27 sodelavcev drugega osebja, katerih prispevek je nepogrešljiv pri delu. Brez dobrega in tesnega sodelovanja med kolegi in sodelavci v celotni organizaciji, ki temelji na zaupanju in spoštovanju, ne bi bilo rezultatov, ki so opisani v pričujočem poročilu.

Bojana POHAR
Glavna inšpektorica RS za okolje in prostor

2 INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OKOLJE IN PROSTOR

2.1 SPLOŠNO O INŠPEKTORATU

Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostorje upravni organ v sestavi Ministrstva za okolje in prostor. Inšpektorat vodi in predstavlja glavni inšpektor za okolje in prostor, ki za svoje delo in delo inšpektorata odgovarja ministru za okolje in prostor.

V letu 2008 je Inšpektorat RS za okolje in prostor vodila glavna inšpektorica RS za okolje in prostor, ga. Bojana Pohar. V skladu s to funkcijo je na podlagi določb Zakona o inšpekcijskem nadzoru (Ur.l.RS, št. 56/02 in sprem.) koordinirala delo inšpektorjev ter v okviru svojih pooblastil odgovarjala za zakonitost, kakovost in učinkovitost dela inšpektorata.

Urad glavne inšpektorice Republike Slovenije za okolje in prostor ima sedež na Dunajski 47 v Ljubljani.

2.2 PRISTOJNOSTI

Inšpektorat RS za okolje in prostor opravlja naloge inšpekcijskega nadzora nad izvrševanjem predpisov in splošnih aktov, ki urejajo:

- varstvo okolja in narave ter ekološki nadzor na državni meji, vodni režim, urejanja voda in gospodarjenje z njimi,
- racionalno porabo energije,
- urejanje prostora in naselij, graditev objektov in izvedbo gradbenih konstrukcij, izpolnjevanje bistvenih zahtev za objekte,
- stanovanjske zadeve in
- geodetske dejavnosti.

Te pristojnosti in naloge inšpektorata so določene v Uredbi o organih v sestavi ministrstev (Ur.l.RS, št. 58/03 in sprem.), sprejeti na podlagi Zakona o državni upravi (Ur.l.RS, št. 52/02 in sprem.). Glede na tako obširno pristojnost je inšpektorat notranje razdeljen na tri inšpekcije:

- Inšpekcija za prostor
- Inšpekcija za okolje in naravo, in
- Stanovanjska inšpekcija.

2.3 ORGANIZIRANOST

Organizacijo Inšpektorata RS za okolje in prostor ureja Akt o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Inšpektoratu Republike Slovenije za okolje in prostor. Ta je v letu 2008 doživel več sistemizacijskih (in ne organizacijskih) sprememb, predvsem zaradi sprememb predpisov, ki določajo pogoje za zasedbo delovnega mesta (izobrazba, strokovni izpiti, ipd.). Najobširnejša sprememba pa je bila narejena zaradi implementacije novega plačnega sistema.

V skladu z aktom je bil inšpektorat v letu 2008 notranje organiziran tako kot predhodna leta in sicer v štiri organizacijske enote glede na področje dela:

- Inšpekcija za prostor,
- Inšpekcija za okolje in naravo,
- Stanovanjska inšpekcija in
- Služba za skupne in pravne zadeve.

Inšpekcije predstavljajo najpomembnejši in največji del Inšpektorata RS za okolje in prostor. Vsako inšpekcijo vodi direktor inšpekcije, ki vsebinsko vodi svoje področje dela, ne glede na to, v kateri območni enoti so inšpektorji s področja inšpekcije.

V letu 2008 je inšpekcija za prostor štela 72 gradbenih inšpektorjev in 1 geodetsko inšpektorico; inšpekcija za okolje in naravo 54 inšpektorjev za okolje in naravo; stanovanjska inšpekcija pa 5 stanovanjskih inšpektorjev.

Služba za skupne in pravne zadeve opravlja delo za celoten inšpektorat, podrejena je glavni inšpektorici. Znotraj te službe so pravna, kadrovska, finančna služba in služba za informatiko. V letu 2008 je služba poleg vodje službe imela še 9 javnih uslužbencev.

Zaradi učinkovitega opravljanja nalog inšpekcijskega nadzora ter ustreznega nadziranja celotnega teritorija Republike Slovenije je Inšpektorat RS za okolje in prostor teritorialno organiziran v 8 območnih enotah (OE) in sicer: OE Celje, OE Koper, OE Kranj, OE Ljubljana, OE Maribor, OE Murska Sobota, OE Nova Gorica in OE Novo mesto.

K tem območnim enotam spada še 17 inšpekcijskih pisarn. Območne enote organizacijsko vodi vodja območne enote, kateremu pri delu pomaga in mu nudi strokovno pomoč koordinator.

V okviru območnih enot poleg inšpektorjev in administrativnega osebja delujejo tudi nadzorniki. To so uradniki, ki v skladu z določbami Zakona o inšpekcijskem nadzoru in Zakona o splošnem upravnem postopku izvajajo posamezna dejanja v postopku (ugotavljajo dejstva in okoliščine) in s tem nudijo pomoč inšpektorjem za okolje in naravo ter gradbenim inšpektorjem. V letu 2008 jih je bilo 21.

2.4 KADROVSKI IN MATERIALNI POGOJI DELA

2.4.1 Kadrovska struktura

V Inšpektoratu Republike Slovenije za okolje in prostor je bilo na dan 31.12.2008 zaposlenih skupaj 181 javnih uslužbencev. Od tega je bilo 133 inšpektorjev in 21 nadzornikov, kateri izvajajo neposredne naloge inšpekcijskega nadzora (skupaj 154).

Tabela 1: Število inšpektorjev in nadzornikov v razmerju z ostalimi uslužbenci inšpektorata:

INŠPEKTORJI in NADZORNIKI	85,08 %
OSTALI	14,92%

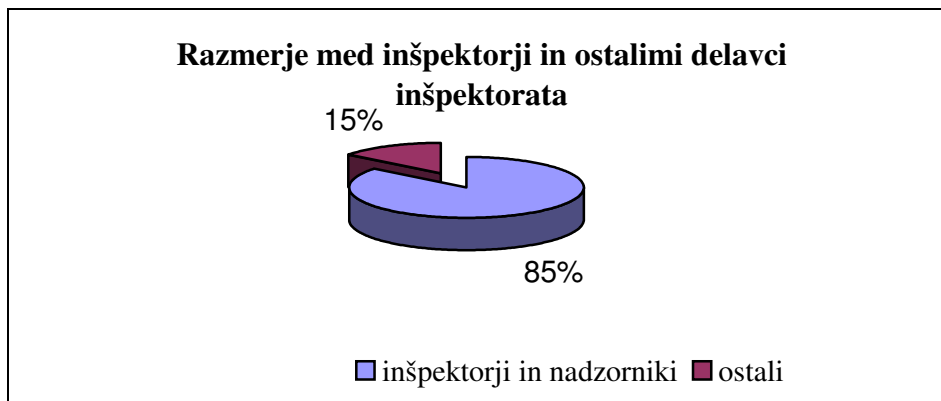
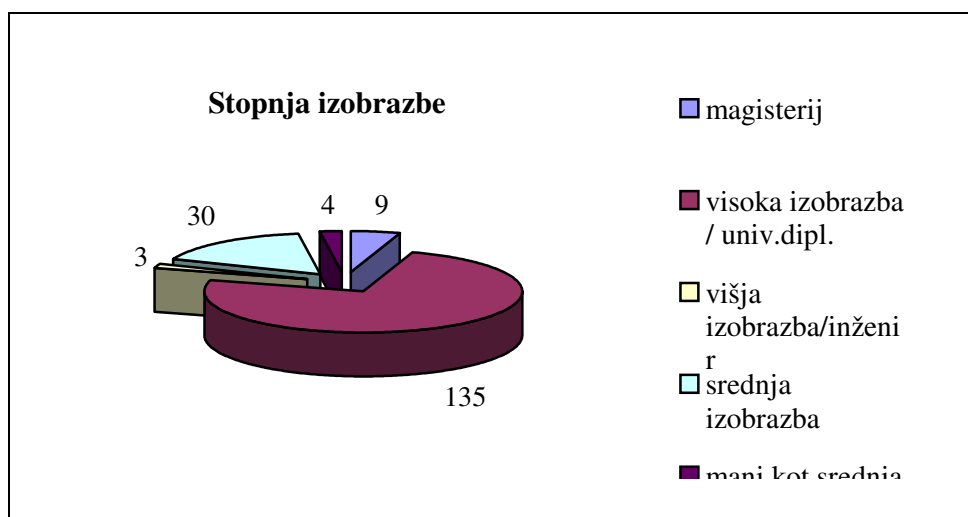

Tabela 2: Izobrazbena struktura delavcev inšpektorata:

STOPNJA IZOBRAZBE	ŠTEVILO USLUŽBENCEV
magisterij	9
visoka izobrazba / univ.dipl.	135
višja izobrazba / inženir	3
srednja izobrazba	30
manj kot srednja / poklicna	4
SKUPAJ	181

V letu 2008 beležimo primerljivo fluktuacijo kadrov s preteklimi leti. V tem letu nas je zapustilo 8 javnih uslužbencev. Tekom leta je bilo sprejetih v delovno razmerje 10 novih

uslužbencev (zaključilo se je tudi nekaj postopkov za zaposlitev, ki so se pričeli še v letu 2007). Na dan 31.12.2008 pa smo imeli v teku še 8 postopkov nadomestnih zaposlitev. Zaposlitev novih pripravnikov ni bilo izvedeno, saj nihče od vladnih študentov dodeljenih Inšpektoratu RS za okolje in prostor v letu 2008 ni zaključil študija.

V skladu s Skupnim kadrovskim načrtom organov državne uprave ter kadrovskim načrtom, ki ga določi Ministrstvo za okolje in prostor, je imel Inšpektorat RS za okolje in prostor na dan 31.12.2008 določeno število 187 kot največje število zaposlenih javnih uslužbencev. Kot že vsa predhodna leta je inšpektorat tudi v letu 2008 opozarjal na to, da takšen kadrovski načrt ne dopušča zaposlitve tolikšnega števila inšpektorjev, kot bi jih inšpektorat dejansko potreboval glede na vedno večje pristojnosti. Inšpektorji so že sedaj prekomerno obremenjeni in dolgoročno lahko to vodi v neustrezno opravljanje inšpekcijskega nadzora tako po številu obravnavanih zadev (glede na večanje števila prijav nepravilnosti ter širjenju pristojnosti) kot po njihovi kvaliteti.

S področja kadrovskega poslovanja je potrebno v letu 2008 posebej izpostaviti pripravo na in izvedbo novega plačnega sistema. Inšpektoratu je uspelo v skladu s terminskimi plani, ki jih je pripravilo Ministrstvo za javno upravo, pripraviti spremembo Akta o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest ter pridobiti vsa ustrezna soglasja za sprejem akta. Tudi prevedba plač je bila opravljena pravočasno za vse javne uslužbence inšpektorata. Še posebej kot uspeh štejemo to, da so bile plače javnih uslužbencev prevedene v nov plačni sistem v skladu z vsemi predpisi na tak način, da se plača nobenemu javnemu uslužbencu ni znižala.

2.4.2 Izobraževanje

Izobraževanje v letu 2008 je bilo za javne uslužbence inšpektorata pestro in bogato. Enako kot predhodna leta je imel Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor za leto 2008 sprejet Načrt izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja za leto 2008 (št. 11-6/2006 z dne 28.12.2007).

V skladu s tem načrtom so bili za leto 2008 planirani strokovni izpiti iz upravnega postopka ter upravnega poslovanja, pa tudi strokovni izpiti za imenovanje v naziv ter strokovni izpiti za inšpektorja. Vsi napoteni javni uslužbenci (9 inšpektorjev in 2 nadzornika) so strokovne izpite uspešno opravili. Tekom leta 2008 je prišlo do sprememb pri strokovnem izpitu za imenovanje v naziv. Javni uslužbenci ne potrebujejo več opravljati izpita, pač pa se morajo udeležiti le obveznega usposabljanja za imenovanje v naziv.

V januarju in februarju 2008 smo končali z izobraževanjem javnih uslužbencev s področja varnosti pri delu ter varstva pred požarom. 12 uslužbencev je bilo napoteni še na tečaj prve pomoči, s čimer smo izpolnili vse predpisane obveznosti glede usposabljanja uslužbencev za varno delo.

Za vse javne uslužbence inšpektorata je bil organiziran enodnevni seminar s področja računalniške aplikacije Spis 4 – novosti ter ravnanja z dokumentarnim in arhivskim gradivom. Vzporedno s posodobitvijo informacijske tehnologije so bile vse administrativne sodelavke deležne izobraževanja o delovanju skenirnih naprav ter uporabo v aplikaciji Spis 4. Zaradi obsežne akcije ureditve arhivov in odbiranja dokumentarnega gradiva je bilo 7 administrativnih sodelavk napoteni na izobraževanje z izpitom - ravnanje z dokumentarnim in arhivskim gradivom.

V prvi polovici leta 2008 je bila izvedena prekrškovna delavnica tako za gradbene in stanovanjske inšpektorje, kot tudi za inšpektorje za okolje in naravo. Delavnice so se udeležili tudi vsi nadzorniki, saj smejo tudi oni kot uradne osebe s posebnimi pooblastili izdajati plačilne naloge v hitrem prekrškovnem postopku.

Tekom leta so se posamezni javni uslužbenci udeležili tudi drugih oblik izobraževanja (razni posveti in delavnice s strokovnega področja posameznih inšpekcij). Nekatera izobraževanja so bila organizirana tudi znotraj posameznih inšpekcij (interna izobraževanja za inšpektorje posamezne inšpekcije).

Za vse uslužbence inšpektorata (inšpektorje, nadzornike ter administrativne uslužbence) pa je bil izveden tudi dvodnevni seminar – Dnevi inšpektorjev 2008. V okviru teh dni smo izvedli skupno izobraževanje s področja konstruktivnega sodelovanja v kolektivu ter druga strokovna izobraževanja, ločeno po inšpekcijah.

2.4.3 Materialni pogoji dela

Največ posodobitev je bilo v letu 2008 opravljenih na področju informacijske tehnologije. V okviru tega smo vse območne enote opremili s skenirnimi postajami. Te nam omogočajo lažje obvladovanje dokumentarnega gradiva, prav tako pa lahko sedaj v največji možni meri sledimo sklepu Vlade RS, da mora vsa komunikacija med državnimi organi potekati elektronsko. Poleg tega smo nadgradili vse strežnike, s čimer je sedaj omogočeno delo strežnikov brez zastojev. Zamenjane je bilo tudi nekaj stare strojne računalniške opreme (namizni računalniki, prenosni računalniki, tiskalniki, neprekinjeno napajanje) za novejšo računalniško opremo.

V letu 2008 smo še naprej sledili cilju, da bi imel vsak inšpektor svoj mobilni telefon in digitalni fotoaparati. Mobilni telefoni so bili dodeljeni ali zamenjani za nove v skladu s pogodbo ter pravilnikom, tako ima vsak inšpektor in nadzornik svoj službeni mobilni telefon, kar pa nam še ni uspelo pri digitalnih fotoaparatih.

V letu 2008 je bilo dokupljenih še nekaj GPS aparatov ter laserskih merilnih naprav.

Tudi v poslovnih prostorih, s katerimi razpolaga inšpektorat, smo v letu 2008 izvedli nekaj posodobitev. Območna enota Nova Gorica je bila v celoti opremljena z novim pisarniškim pohištvo, Inšpekcijska pisarna Ajdovščina se je preselila na novo lokacijo v popolnoma nove prostore. Začeli smo že na novo opremljati Inšpekcijski pisarni Domžale in Slovenska Bistrica, s posodobitvijo pa bomo zaključili v februarju 2009.

2.5 FINANČNA REALIZACIJA

Inšpektorat RS za okolje in prostor je imel na proračunu za leto 2008 zagotovljenih samo 6.350.087 evrov. V okviru tega zneska je moral razdeliti potrebna sredstva za plače javnih uslužbencev, za rušitve (prisilne upravne izvršbe na področju gradbene inšpekcije), izvedeniška mnenja, investicije in materialne stroške.

Inšpektorat RS za okolje in prostor je v letu 2008 presegel plan na področju rušitev. V skladu s tem je bilo potrebno pridobiti dodatna sredstva. Končni znesek za izvajanje prisilnih upravnih izvršb po drugi osebi (s čimer inšpektorat izvršuje javni interes na področju graditve objektov oziroma preprečevanju nelegalnih gradenj) je bil iz načrtovanih 225.000 evrov povečan na 445.000 evrov.

Podobno je bilo potrebno pridobiti dodatna sredstva na proračunski postavki za plače javnih uslužbencev. Inšpektorat RS za okolje in prostor žal že več let neuspešno opozarja na to, da so mu proračunska sredstva odmerjena v prenizkem znesku.

Pri materialnih stroških pa je bilo povečanje minimalno.

Kljub temu, da ima Inšpektorat RS za okolje in prostor eno najnižjih proračunskih postavk v primerjavi z drugimi organi, uspemo realizirati večji del načrtovanih aktivnosti. To pa je predvsem posledica izredne gospodarnosti, ekonomičnosti in stroškovne učinkovitosti inšpektorata pri razpolaganju s proračunskimi sredstvi. Navedeno je po eni strani razvidno iz zaključnega računa, ki odraža 99,72 odstotno realizacijo proračuna ter po drugi strani iz ugotovitve, da računsko sodišče v preteklih letih ni našlo nobenih nepravilnosti pri finančnem poslovanju inšpektorata.

2.6 INŠPEKTORAT KOT PREKRŠKOVNI ORGAN

Inšpektorat RS za okolje in prostor z iztekom leta 2008 zaključuje četrto leto delovanja kot prekrškovni organ. Tako so inšpektorji in nadzorniki pridobili že kar nekaj izkušenj pri vodenju hitrega prekrškovnega postopka ter izdajanju plačilnih nalogov in odločb o prekrških. Na podlagi Pravilnika o oblikah in vsebinah posameznih zbirk podatkov pri prekrškovnih organih sta bila že v letu 2005 vzpostavljena elektronska vpisnika prekrškov, in sicer posebej za prekrške, kjer so izdani plačilni nalogi (PN-vpisnik), ter posebej za prekrške, kjer so izdane odločbe o prekršku (ODL-vpisnik). Ker je pravilnik v letu 2008 doživel spremembe, bo temu sledila tudi sprememba elektronskega vpisnika, ki pa bo zaključena v letu 2009.

Na podlagi pridobljenih podatkov iz navedenih zbirk oz. vpisnikov podajamo naslednje ugotovitve:

2.6.1 PN-vpisnik

Iz tabele št. 1 je razvidno število izdanih plačilnih nalogov po posameznih mesecih v letu 2008 in skupno število izdanih plačilnih nalogov v letu 2008. Tako je Inšpektorat RS za okolje in prostor izdal skupno 1128 plačilnih nalogov, kar je za 27% več kot v preteklem letu (ko je bilo izdanih 888 plačilnih nalogov).

Tabela št. 1

Mes	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AVG	SEP	OKT	NOV	DEC	skupaj
Št. PN	55	96	70	109	101	60	155	49	128	109	164	32	1128

2.6.2 ODL-vpisnik

Iz tabele št. 2 je razvidno, koliko prekrškov je bilo ugotovljenih z odločbo o prekršku. Inšpektorji so v letu 2008 na podlagi odločbe ugotovili 481 prekrškov, kar je za dobrih 26% več kot v preteklem letu (ko je bilo ugotovljenih 381 prekrškov).

Tabela št. 2

Mes	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AVG	SEP	OKT	NOV	DEC	skupaj
Št. ODL	31	50	27	41	47	35	30	21	54	48	55	42	481

2.6.3 Izterjane globe in povprečnine

Inšpektorji so na podlagi izdanih plačilnih nalogov in odločb o prekrških v letu 2008 izrekli glob v skupni višini 2.964.908,54 evrov. S tem so za več kot 75% povečali vrednost izrečenih glob v primerjavi s preteklim letom. Iz tabele št. 3 je razviden znesek izrečenih (obračunanih) in izterjanih glob (skupaj za plačilne naloge in odločbe o prekršku).

Tabela št. 3

Mesec	Znesek obračunanih glob (evro)	Znesek izterjanih glob (evro)
Januar	171.305,13	15.444,70
Februar	218.388,78	57.028,46
Marec	138.183,27	82.341,73
April	216.008,87	88.103,19
Maj	167.229,79	92.233,18
Junij	203.520,18	89.616,38
Julij	173.753,10	35.943,93
Avgust	70.357,00	32.880,26
September	431.507,60	54.362,27
Oktober	333.917,47	99.600,14
November	703.176,92	113.818,66
December	137.560,43	79.743,10
Skupaj	2.964.908,54	841.116,00

V primeru, ko se o prekršku odloči z odločbo o prekršku, se kršitelju naloži tudi plačilo povprečnine. Iz tabele št. 4 je razvidno, da je Inšpektorat RS za okolje in prostor v letu 2008 obračunal povprečnine v naslednji višini:

Tabela št. 4

Mesec	Znesek obračunanih povprečnin (evro)	Znesek izterjanih povprečnin (evro)
Januar	4.068,51	3.228,89
Februar	3.367,52	6.263,02
Marec	2.152,78	3.144,29
April	4.983,29	3.779,60
Maj	3.602,40	3.867,71
Junij	2.993,20	3.843,14
Julij	2.594,21	2.525,59
Avgust	2.035,51	3.271,16
September	4.156,28	3.373,83
Oktober	4.099,57	4.965,62
November	4.688,22	4.452,64
December	2.893,12	3.265,46
Skupaj	41.634,61	45.980,95

2.6.4 Zaključek

V letu 2008 je Inšpektorat RS za okolje in prostor sankcioniral 1609 prekrškov in tako oglobil kršitelje v višini 3.006.543 evrov (znesek glob vključno s povprečninami).

2.7 DOSTOP DO INFOMACIJ JAVNEGA ZNAČAJA

Na podlagi Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Ur.l.RS, št. 24/03 s sprem.) upravni organ posreduje zainteresiranim osebam ali skupinam oseb informacije, za katere so zaprosili in katere zadostijo zakonski dikciji javne informacije.

V skladu s tem je uradna oseba Inšpektorata RS za okolje in prostor v letu 2008 obravnavala 57 zahtev za dostop do informacij javnega značaja. 65% zahtev je bilo pozitivno rešenih ter so bile v skladu z zakonom prosilcem posredovane kopije uradnih dokumentov. Pri negativno rešenih zahtevah so v prvi vrsti tiste zahteve, pri katerih prosilec zahteva informacijo javnega značaja, s katero organ ne razpolaga. Le malenkost je takih, pri katerih gre za informacije oziroma podatke, ki ga v skladu z določbami Zakona o dostopu do informacij javnega značaja ni potrebno razkriti.

3 INŠPEKCIJSKO NADZORSTVO PROSTORSKE INŠPEKCIJE

3.1 PRISTOJNOSTI IN POOBLASTILA

Pristojnosti in pooblastila te inšpekcije izhajajo iz določil Zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 110/2002, 97/03 – odl. US, 41/03 – ZVO-1, 45/04 – ZVZP-A, 47/04, 62/04 – odl.US, 102/04 – prečiščeno besedilo, 111/05 – odl.US in 126/07 – ZGO-1B - v nadaljevanju ZGO-1) in Zakonu o urejanju prostora (ZUreP; Ur. l. RS, št. 110/02) s spremembami, ki jih je vnesel Zakon o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt; Ur. l. RS, št. 33/07), in v podzakonskih predpisih (23).

Po teh zakonih gradbeni inšpektorji nadzirajo gradnjo objektov, med drugim:

- ali so bili pri prostorskem načrtovanju upoštevani predpisi s področja urejanja prostora;
- ali so bili pri projektiranju upoštevani predpisi s področja graditve objektov;
- ali so izpolnjeni pogoji za začetek gradnje oz. drugih del po tem zakonu;
- ali se gradnja izvaja skladno z izdanim gradbenim dovoljenjem;
- ali se objekti gradijo ter ali so zgrajeni in vzdrževani tako, da zagotavljajo zanesljivost in izpolnjujejo bistvene zahteve po tem zakonu;
- ali so izpolnjeni pogoji za začetek uporabe objektov po tem zakonu;
- ali udeleženci pri graditvi objektov, ko opravljajo dejavnost prostorskega načrtovanja, projektiranja, revidiranja, gradnje in gradbenega nadzora, izpolnjujejo pogoje, določene s tem zakonom.

Gradbena inšpekcija nadaljuje tudi postopke po določbah Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (ZUN; Ur. l. SRS, št. 18/84, 37/85, 29/86; Ur.l. RS, št. 26/90, 18/93, 47/93, 71/93, 44/97 in 23/02 - odločba US) ter Zakona o graditvi objektov (ZGO; Ur. l. SRS, št. 34/84 in 29/86; Ur. l. RS, št. 59/96, 45/99 in 52/00), ki sta prenehala veljati 1. 1. 2003. Število teh se zmanjšuje, ker postopke zaključujemo.

Osnovni cilji pri delu gradbene inšpekcije so:

- čim bolj učinkovito nadzorovanje oziroma preprečevanje nedovoljenih gradenj;
- v vseh fazah graditve objektov zagotoviti izpolnjevanje z zakonom predvidenih bistvenih zahtev glede lastnosti objektov;
- zagotoviti izpolnjevanje predpisanih pogojev in kvaliteto dela pri opravljanju dejavnosti v zvezi z graditvijo objektov.

Vsa dejanja in postopki gradbene inšpekcije so namenjena doseganju teh osnovnih ciljev, ki mu v veliki meri pripomore tudi dosledno vodenje prekrškovnih postopkov in promptno izrekanje denarnih kazni.

3.2 ORGANIZACIJA DELA

V sektorju za prostor sta:

- gradbena in
- geodetska inšpekcija.

Na dan 31. 12. 2008 je bilo v IRSOP 69 gradbenih inšpektorjev (4 mesta so še nezasedena, ker je v teku izbirni postopek za nadomestno zaposlitev) in sicer v Uradu glavne inšpektorice direktor inšpekcije in 1 inšpektor, v območnih enotah 67 inšpektorjev. 61 inšpektorjev ima ustrezno izobrazbo, ki jo ZGO-1 določa za gradbenega inšpektorja, 8 inšpektorjev izpolnjuje pogoje za delo na podlagi prehodnih določb zakona.

Število gradbenih inšpektorjev v posamezni območni enoti:

OE Celje	9	OE Maribor	14
OE Koper	8	OE Murska Sobota	4
OE Kranj	5	OE Nova Gorica	5
OE Ljubljana	17	OE Novo mesto	5

Geodetski inšpektor je 1 in ima tudi pooblastilo gradbene inšpekcije, zato vodi tudi postopke gradbene inšpekcije.

3.3 UGOTOVITVE PRI DELU

3.3.1 Gradbena inšpekcija

Osnovna naloga gradbene inšpekcije je nadzor nad gradnjo objektov, predvsem preprečevati nedovoljene gradnje in nadzirati izpolnjevanje z zakonom predvidenih bistvenih zahtev glede lastnosti objektov v vseh fazah graditve. V okviru te naloge smo določili prioritete pri nadzoru tako po vrsti gradenj kot tudi po območjih nadzora, izbranih predvsem glede na obseg škodljivih posledic, ki bi bile lahko v primeru nedovoljene gradnje in drugih nezakonitih dejanj ter nepravilnosti pri gradnji povzročene.

Število novih nelegalnih gradenj (objekti, zgrajeni brez dovoljenj - zanje inšpektor naloži odstranitve) se je od leta 2002 zmanjšalo za več kot 1/3. Večina nedovoljenih gradenj (nelegalne in neskladne – v nasprotju z gradbenim dovoljenjem) se ugotavlja na zazidljivih območjih – zmanjšuje se število nelegalnih gradenj na kmetijskih zemljiščih.

Določene težave so v postopkih gradbene inšpekcije v zvezi s spremembo namembnosti objektov, predvsem pa pri spreminjanju stanovanjskih objektov v večstanovanjske objekte. V primerih, ko je etažna lastnina razdeljena in v uradnih evidencah vpisana na novo stanje (tudi lastniško), so v postopkih ugotavljanja dejanskega stanja zapleti in problemi. Vzrok navedenim zapletom so predpisi s področja geodetskih dejavnosti, ker so spremembe v uradnih evidencah mogoče ne glede na legalnost novega stanja. Predlagali smo že ustrezne spremembe predpisov. Vsekakor gre za dela, za kakršna je potrebno gradbeno dovoljenje, pa čeprav se v posameznih primerih nič ne gradi, do spremembe oziroma povečave pa prihaja pri vplivih na okolico objekta.

S 1. aprilom 2008 so pričele veljati spremembe in dopolnitve zakona o graditvi objektov – ZGO-1B. Zakon je v zvezi z delom gradbene inšpekcije prinesel predvsem naslednje spremembe:

- del enostavnih objektov, za katere do tedaj ni bilo potrebno pridobiti gradbeno dovoljenje, je uvrstil med nezahtevne objekte, za katere je potrebna pridobitev gradbenega dovoljenja – izdanega v poenostavljenem postopku;
- gradbeni inšpekciji je prinesel dodatne obveznosti ukrepanja v primerih, ko je v zvezi s postopki izdaje gradbenega dovoljenja uvedena obnova postopka. V takem primeru investitor ne sme nadaljevati z deli, kontrola nad tem in izrekanje ukrepov v primeru kršitve pa je od 1.4.2008 dalje v pristojnosti gradbenega inšpektorja.

Predvsem te dodatne aktivnosti in pa dejstvo, da je gradbeni inšpektor tudi po novi Uredbi o vrstah objektov glede na zahtevnost (Uradni list RS št. 37/2008), katera je nadomestila prejšnji pravilnik, še vedno pristojen za nadzor, če so objekti, za katere sicer dovoljenje po ZGO-1 ni potrebno, zgrajeni oziroma postavljeni v skladu z občinskimi prostorskimi akti, če so za postavitev pridobljena ustrezna soglasja, ipd., predstavljajo še vedno veliko, celo povečano breme in povečano število postopkov in pristojnosti gradbene inšpekcije. Če namreč pogoji, določeni v občinskem prostorskem aktu, za postavitev enostavnega objekta, za katerega po zakonu gradbeno dovoljenje ni potrebno, mora gradbeni inšpektor uvesti postopek in ukrepati kot da gre za nelegalno gradnjo!

V zadnjih 4 letih je bilo v primerjavi s prejšnjimi leti večje število odločb gradbene inšpekcije izdanih v zvezi z enostavnimi objekti, za katere gradbeno dovoljenje sicer ni potrebno (v letu 2008 npr. 11% vseh odločb, izdanih za nelegalno gradnjo).

V oktobru 2008 je pričel veljati Pravilnik o učinkoviti rabi energije v stavbah (Uradni list št. 93/2008) - izvajanje tega pravilnika nadzirajo samo gradbeni inšpektorji. Pravilnik prinaša gradbeni inšpekciji popolnoma nove, dodatne obveznosti, natančnejša in obsežnejša kontrola po določbah pravilnika pa bi oziroma bo zahtevala večji del razpoložljivega časa gradbene inšpekcije. Z obsežnejšim nadzorom nad izvrševanjem pogojev po tem pravilniku še nismo pričeli.

Pravilnik namreč poleg pogojev za gradnjo novih stavb določa tudi pogoje, katere morajo investitorji upoštevati pri prenovah stavb ali posameznih delov stavb, pa tudi pri investicijskem vzdrževanju stavb – tako pri izboru vrst in načinov ogrevanja ali hlajenja, izoliranja, energentov, ipd., kot pri določitvi izbora in načina uporabe gradbenih proizvodov, pa tudi pri izračunu skupnih energetskih parametrov. Pravilnik je potrebno upoštevati tudi pri prenovi energetskih inštalacij, kot so gretje, priprava pitne in sanitarne tople vode, prezračevanju, klimatizaciji stavb in razsvetljavi in drugih podobnih delih, ki lahko vplivajo na učinkovito rabo energije.

Tako pravilnik npr. določa, da če se izvajajo obnovitvena ali vzdrževalna dela na več kot 40 % površine posameznih zunanjih sten ali strehe, morajo biti dela na teh površinah izvedena tako, da so izpolnjene zahteve glede toplotne prehodnosti, določene v tem pravilniku. Prav tako je treba zahteve pravilnika izpolniti v primeru prenove stavbe in pri investicijskih vzdrževalnih delih, če je vrednost del večja od 25 % vrednosti stavbe.

Gradbeni inšpektorji bodo morali za nadzor nad izpolnjevanjem določb tega pravilnika osvojiti nova znanja s področja ocenjevanja nepremičnin in izvedenstva gradbene stroke, pa seveda energetskih ved ipd.

Vedeti moramo, da v primeru prenove objektov, pri investicijsko vzdrževalnih in podobnih delih ni potrebna pridobitev gradbenega dovoljenja. V primerih, ko za izvedbo del gradbeno dovoljenje ni potrebno, pa je gradbeni inšpektor edini, ki ima pooblastilo za kontrolo

izpolnjevanja pogojev, določenih s tem pravilnikom (npr. za prenove objektov, investicijsko vzdrževalna dela, energetske izboljšave objektov ipd.).

Natančnejše stanje o dejanjih in ukrepih gradbene inšpekcije je razvidno iz Tabele 2.

V nadaljevanju natančneje opisujemo delo gradbene inšpekcije po posameznih prioritetah pri delu, določenih z letnim planom. Podatki o številu posameznih dejanj in ukrepov po prioritetah so razvidni tudi iz Tabele 1.

3.3.1.1 Prioritete po vrstah gradenj

Nadzor nad gradnjo za trg

Gradbeni inšpektorji so intenzivno opravljali nadzor predvsem pri stanovanjskih in javnih objektih ter pri poslovnih stavbah. Pri nadzoru so še posebej kontrolirali kvaliteto vgrajenih gradbenih proizvodov (opremljenost teh z ustreznimi listinami) in upoštevanje predpisanih postopkov pri vgrajevanju proizvodov. Večje nepravilnosti v zvezi s proizvodi niso bile ugotovljene.

Predelave stanovanj v večstanovanjskih objektih kot tudi družinskih hiš v manjša stanovanja se kljub intenzivnemu nadzoru gradbene inšpekcije nadaljujejo. Pri tem mnogokrat ne gre za gradnje v smislu gradbenih del, povečujejo se le vplivi objekta na okolico, kar predstavlja spremembo namembnosti objektov. Zaradi aktualnosti tovrstnih gradenj so gradbeni inšpektorji ne tem področju v letu 2008 opravili precej večje število inšpekcijskih pregledov kot planirano in kot v letu 2007.

O tovrstnih predelavah in prodajah objektov oziroma stanovanj redno obveščamo davčno inšpekcijo.

Inšpektorji so v obravnavanem obdobju pregledali 1520 objektov (v letu 2007 954), izdali 121 odločb (v letu 2007 106), 9 sklepov za denarno prisilitev, izrekli 11 denarnih kazni po ZIN, izdali 104 ukrepe (v letu 2007 18) za storjene prekrške in opravili 9 prisilnih izvršitev odločb (v letu 2007 18).

Nadzor nad gradnjo industrijskih in infrastrukturnih objektov

Gradbeni inšpektorji so opravljali kontrolo predvsem tistih objektov, ki imajo vplive na okolje; ti praviloma predstavljajo zahtevne objekte po predpisih o graditvi objektov. Pri IPPC zavezancih (možnost večjih onesnaženj okolja) so pregledovali stanje dovoljenj ter skladnost uporabe objektov in naprav z dovoljenji. Aktivnosti potekajo v sklopu prevzemanja obveznosti in ureditve EU, predvsem v smeri pridobitve potrebnih uporabnih dovoljenj za vse objekte in naprave.

Ugotovljeno je, da večina objektov in naprav ima ustrezna uporabna dovoljenja.

Inšpektorji so pregledali 1184 objektov, izdali 129 odločb, 19 sklepov za denarno prisilitev, izrekli 11 denarnih kazni po ZIN, izdali 102 ukrepa za storjene prekrške in opravili 9 prisilnih izvršitev odločb.

Nadzor nad rekonstrukcijami starih objektov

Opravljen je bil intenziven nadzor predvsem v mestnih jedrih in drugih gosto naseljenih območjih, kjer bi bile posledice eventualnih nepravilnosti lahko najtežje. Večje nepravilnosti niso ugotovljene, kršitve predpisov se pojavljajo predvsem v primerih, kjer se objekti

rekonstruirajo in dozidujejo z namenom bodoče prodaje. Največkrat je ugotovljena gradnja z namenom predelave objektov v stanovanja in manjše lokale.

Gradbeni inšpektorji so pregledali 1681 objektov, izdali 237 odločb, 25 sklepov za denarno prisilitev, izrekli 11 denarnih kazni po ZIN, izdali 131 ukrepov za storjene prekrške in opravili 3 prisilne izvršitve odločb.

Nadzor nad nedovoljenim pridobivanjem mineralnih surovin in nad vgrajevanjem mineralnih surovin v objekte

Gradbeni inšpektorji so nadaljevali z intenzivnim nadzorom nelegalnih črpališč mineralnih surovin. Novih nedovoljenih kopov je vse manj. Poleg večletnega intenzivnega nadzora gradbene inšpekcije so k temu pripomogli tudi učinkovitejši ukrepi inšpektorja, določeni z novim ZGO-1 – ukrep ustavitve del in vzpostavitve v prejšnje stanje oziroma sanacije pri nelegalnem kopu ter bistveno višje kazni za prekršek (do 125.178 evrov za pravno osebo, do 1.878 evrov za posameznika). Veliko je k izboljšanju stanja na tem področju pripomoglo tudi sodelovanje gradbene inšpekcije s kriminalisti in državnim pravobranilstvom. Slednji so predvsem na podlagi predlogov gradbene inšpekcije in podatkov, zbranih v postopkih gradbenih inšpektorjev, vodili odškodninske in kazenske postopke v zvezi z nelegalnimi kopi. Zahtevki so predvsem v zvezi s protipravno pridobljeno premoženjsko koristjo, ustvarjeno pri »krajih« mineralnih surovin, ki so v državni lasti na podlagi določb zakona o rudarstvu in zakona o varstvu okolja. Na sodiščih je v obravnavi večje število vloženih tožb za odškodnino iz naslova neupravičene obogatitve pri nelegalnem odvzemanju mineralne surovine, v zadnjih letih je bilo državi plačanih cca 700.000 euro odškodnin.

Gradbeni inšpektorji so opravili pregled 391 kopov, izdali 24 odločb, 4 sklepe za denarno prisilitev, izdali 7 ukrepov za storjene prekrške in podali 1 obdolžilni predlog. V vseh primerih so podani tudi predlogi Državnemu pravobranilstvu za odvzem protipravno pridobljene premoženjske koristi.

Nadzor nad uporabo objektov

V ZGO-1 je določen ukrep gradbenega inšpektorja v primeru uporabe objekta (za gradnjo katerega je potrebno gradbeno dovoljenje) brez uporabnega dovoljenja ter ukrep v zvezi s spremembo namembnosti objekta brez predhodno pridobljenega gradbenega in uporabnega dovoljenja.

Pri tem nadzoru so imeli prednost javni objekti (trgovski, gostinski, zabavišni, športni ipd.).

Gradbeni inšpektorji so v letu 2008 pregledali 42 tovrstnih velikih objektov (centrov Hofer, Lidl, ipd.) in v 8 primerih ugotovili uporabo objektov pred pridobitvijo uporabnega dovoljenja. V vseh primerih je bil izrečen ukrep po 150. čl. ZGO-1 in uveden postopek za kaznovanje zaradi storjenih prekrškov.

Gradbeni inšpektorji so pregledali 1620 objektov, izdali 146 odločb, 50 sklepov za denarno prisilitev, izrekli 18 denarnih kazni po ZIN, izdali 257 ukrepov za storjene prekrške in opravili 10 prisilnih izvršitev odločb.

Nadzor nad priključevanjem nedovoljene gradnje na gospodarsko javno infrastrukturo

ZGO-1 določa, da gradbeni inšpektor upravljavcu infrastrukture z odločbo naloži, da izvrši odklop nelegalno zgrajenega objekta. Če je nedovoljena gradnja priključena preko legalne gradnje, naloži odklop tudi te. Tako so upravljavci gospodarske javne infrastrukture na podlagi odločb gradbene inšpekcije odklopili 11 objektov.

Z odklopi oziroma preprečevanjem priklopov nedovoljenih objektov bomo nadaljevali, saj se s tem učinkovito zmanjšuje možnost uporabe objekta in s tem število nedovoljenih gradenj.

Nadzor nad delom nadzornikov, ki izvajajo gradbeni nadzor

Z ZGO-1 so določene kazni za nadzornika, če ne izpolnjuje obveznosti, ki obsegajo vse od ugotavljanja skladnosti gradnje s projekti in dovoljenji do kakovosti in uporabe gradbenih proizvodov.

Z učinkovitim in popolnim nadzorom pri gradnji objektov, kot ga morajo po zakonu opravljati nadzorniki, se lahko delo gradbenih inšpektorjev omeji le na redne kontrolne preglede na gradbiščih, saj je naloga nadzornikov popolna kontrola spoštovanja zakona pri gradnji objektov.

Nadzor nad delom projektantov, revidentov, izvajalcev in odgovornih vodij del

V letu 2008 smo nadaljevali tudi s kontrolo dela navedenih udeležencev pri graditvi objektov. Gradbeni inšpektorji so s tem v zvezi opravili pregled 721 objektov, 330 zaslišanj, izdali 48 odločb, s katerimi so naložili odpravo nepravilnosti, izrekli 41 ukrepov za storjene prekrške ter izdali 2 sklepa za denarno prisilitev k izpolnitvi z inšpekcijsko odločbo naloženega dejanja.

3.3.1.2 Prioritete po območjih nadzora

Nadzor nad varovanimi in zaščitnimi območji:

- območja zaščite po predpisih o varstvu narave

V območju Triglavskega narodnega parka ob rednih inšpekcijskih postopkih vodimo tudi postopke za objekte, obravnavane v Uredbah o prostorskih ureditvenih pogojih za sanacijo degradiranega prostora na območju Triglavskega narodnega parka v občinah Bled, Bohinj, Bovec in Tolmin. Uredbe obravnavajo 76 objektov, za katere so bile v letu 1993 vložene vloge za odlog izvršbe inšpekcijske odločbe. Vseh 76 objektov je v postopku gradbene inšpekcije. Večji del objektov so zavezanci uskladili z dovoljenji za sanacijo, pridobljena so uporabna dovoljenja. Dva objekta sta v celoti odstranjena, v treh primerih bo v kratkem izdano gradbeno dovoljenje za sanacijo, inšpekcijske postopke zaključujemo.

V območju TNP je bil v letu 2008 uveden 1 izvršilni postopek inšpekcijske odločbe za prisilno odstranitev objekta – ta je predvidena v prvi polovici leta 2009.

V letu 2008 je Javni zavod Triglavski narodni park gradbeni inšpekciji podal 39 prijav o domnevnih nelegalnih gradnjah v območju parka. V 8 primerih je ugotovljeno, da ne gre za gradnjo v smislu zakona o graditvi objektov, v 10 primerih so izdane inšpekcijske odločbe, v 5 primerih je vzpostavljeno prejšnje stanje, v drugih primerih se še ugotavlja dejansko stanje. Z zavodom TNP je vzpostavljeno ustrezno sodelovanje in obveščanje na področju nadzora.

Opravljeni so bili tudi redni kontrolni pregledi območja Ljubljanskega barja, ki je s pravkar uveljavljeno uredbo zaščiteno kot krajinski park, pa območje krajinskega parka Strunjan, pri čemer niso bile ugotovljene večje nepravilnosti.

- območja zaščite po predpisih o varstvu kulturne dediščine

Opravljeni so bili redni pregledi starih mestnih jeder Maribora, Kranja, Celja, Novega mesta, Škofje Loke in drugih, ki so zaščitena kot arhitekturna dediščina. Ugotovljene so predvsem preнове – rekonstrukcije starih objektov, v večini primerov z ustreznimi dovoljenji.

- zaščiteni območja vodnih virov

Območja pregledujemo predvsem v zvezi z možnostjo nedovoljenega odkopavanja mineralnih surovin, ki pa so glede na posledice, predvsem odlaganja odpadnih materialov v nastale izkope, tudi najbolj nevarna za okolje, podtalnico in s tem tudi vodne vire.

Opravljenih je bilo več pregledov v območju Kranja in Šenčurja, Murske Sobote, Maribora, Ptujja in Posavja. Večja nedovoljena odkopavanja pri tem niso bila ugotovljena.

V varovanih območjih so gradbeni inšpektorji opravili pregled 3963 objektov, izdali 265 odločb, 102 sklepov za denarno prisilitev, izrekli 11 denarnih kazni po ZIN, izdali 164 ukrepov za storjene prekrške in opravili 22 prisilnih izvršitev odločb.

Nadzor nad območji razpršene gradnje

Opravljenih so bile redne kontrole območij, kjer se pojavljajo posamične ali skupinske gradnje izven območij naselij in izven območij zazidljivih površin - predvsem na območjih kmetijskih, gozdnih, vodnih in drugih površin, kjer izdaja dovoljenj za gradnjo po zakonu praviloma ni možna. Nastajanje novih počitniških ali podobnih zaselkov v območju kmetijskih in gozdnih površin ni bilo ugotovljeno.

V območjih razpršene gradnje so gradbeni inšpektorji pregledali 6851 objektov, izdali 776 odločb, 102 sklepov za denarno prisilitev, izrekli 102 denarnih kazni po ZIN, izdali 304 ukrepov za storjene prekrške in opravili 60 prisilnih izvršitev odločb.

3.3.1.3 Učinkovitost nadzora

Izvajanje upravnih izvršb inšpekcijskih odločb

Gradbeni inšpektorji so v letu 2008 izvedli 431 izvršilnih postopkov za prisilno odstranitev nedovoljeno zgrajenih objektov (rušitev). Večji del zavezancev je v izvršilnem postopku objekt odstranil sam tik pred prisilno odstranitvijo oz. so sami do konca porušili objekt po tem, ko ga je že pričel rušiti inšpektorat s svojo ekipo.

V postopku upravnih izvršb po drugi osebi je bilo v letu 2008 prisilno v celoti odstranjenih 95 objektov, 38 v letu 2007, 39 v letu 2006 in 52 v letu 2005.

Med prisilnimi odstranitvami večjega obsega omenimo predvsem objekte v območju vrtičkov ob reki Savi v Črnučah pri Ljubljani.

Pri vrstnem redu upravnih izvršb (prisilna odstranitev nedovoljenih posegov v prostor) smo upoštevali kriterije kot so varovana območja, ogrožanje okolja, varnosti ljudi in prometa, izpostavljenost v prostoru, javno korist ipd.

Viden je uspeh intenzivnega opravljanja prisilnih odstranitev nelegalnih gradenj v zadnjih letih, saj sedaj že večji del zavezancev objekt odstrani sam tik pred prisilno odstranitvijo (če že ne po prejemu inšpekcijske odločbe). Prav tako se tudi zaradi intenzivnega opravljanja prisilnih odstranitev zmanjšuje število novih nelegalnih gradenj.

V večjem delu postopkov gradbene inšpekcije se uporabijo druga prisilna sredstva, kot so opozorila po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru, kazni po določbah Zakona o upravnem postopku in Zakona o graditvi objektov ter globe, izrečene v postopku o prekršku, s katerimi se doseže namen opustitve kršenja zakona ali vzpostavitve zakonitega stanja.

Prisilna odstranitev objekta bo tako v postopku gradbene inšpekcije le še ukrep v skrajni sili, ko z drugimi sredstvi ne bo mogoče doseči zakonitosti.

Denarno prisiljevanje k izvršitvi ukrepov in kaznovanje za prekrške

Gradbeni inšpektorji so izrekli 28 kazni z denarno prisilitvijo po Zakonu o splošnem upravnem postopku, 63 kazni z denarno prisilitvijo po ZGO-1 in 106 plačilnih nalogov po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru.

Tem kaznim lahko prištejemo tudi velik del od 599 izdanih plačilnih nalogov po določbah Zakona o prekrških in velik del kazni, izrečenih s 161 odločbami po istem zakonu. Natančnejši podatki so razvidni iz tabel v nadaljevanju teksta.

Izključitev iz gospodarske javne infrastrukture

ZGO-1 določa, da gradbeni inšpektor z odločbo naloži upravljavcu gospodarske javne infrastrukture, da izvrši odklop nedovoljeno zgrajenega objekta. Če je nedovoljena gradnja priključena preko legalne gradnje, naloži tudi odklop slednje.

Upravljavci gospodarske javne infrastrukture so na podlagi odločb gradbene inšpekcije odklopili 11 objektov zgrajenih brez dovoljenj ali objektov z dovoljenji, vendar je bila preko njih priključena nedovoljena gradnja.

Zasegi sredstev, uporabljenih pri nedovoljeni gradnji

ZGO-1 določa, da se za predmete, namenjene izvajanju del pri nedovoljeni gradnji, izreče varstveni ukrep odvzema. Določa tudi, da gradbeni inšpektor z odločbo odredi zaseg predmetov, s katerimi se izvaja nedovoljena gradnja.

V letu 2008 gradbeni inšpektorji niso izdali odločbe o zasegu. Zasegi niso bili potrebni, ker so zavezanci spoštovali ukrep gradbene inšpekcije, kar pa je bilo doseženo tudi s 63 izvršilnimi postopki po 148. čl. ZGO-1 – finančno prisiljevanje k izpolnitvi naložene obveznosti iz inšpekcijske odločbe.

Označitev inšpekcijskih ukrepov

ZGO-1 določa možnost označevanja inšpekcijskih ukrepov in prepovedi na nedovoljenih gradnjah. To vsekakor prispeva k obveščanju javnosti in posameznih oseb o inšpekcijskih ukrepih ter o delu inšpekcije.

V letu 2008 je bil v 12 primerih z opozorilom označen objekt, na katerega se je nanašal inšpekcijski ukrep. Odstranitev opozorila, pritrjenega s pečatom, se šteje za kaznivo dejanje.

3.3.1.4 Redno nadzorstvo, druge aktivnosti

Gradbena inšpekcija je v letu 2008 izdala 1494 odločb (za primerjavo – 1367 v letu 2007).

Največ odločb – 591 je izdanih v zvezi s stanovanjskimi stavbami (v letu 2007 npr. 440 in 577 letu 2006), 104 v zvezi z manjšimi nestanovanjskimi objekti - v glavnem pomožnimi objekti, 133 v zvezi z gostinskimi, trgovskimi in podobnimi stavbami itd. V navedenem številu odločb so vštete vse odločbe, tako o odpravi nepravilnosti kot tudi o odstranitvi nedovoljeno zgrajenih objektov ali delov objektov.

Iz zgoraj navedenih podatkov o izdanih odločbah, katerih število se z leti zmanjšuje, je vsekakor sklepati, da so udeleženci pri graditvi v obravnavanem obdobju bolj spoštovali določbe ZGO-1 in podzakonskih predpisov.

Davčni upravi smo v izterjavo ažurno odstopali neplačane denarne kazni, neplačane upravne takse, neporavnane stroške upravnih izvršb in druge stroške, ki nastanejo v inšpekcijskem postopku. Redno so bili podani predlogi državnemu pravobranilstvu za odvzem protipravno pridobljene premoženjske koristi in za plačilo odškodnine v primerih nedovoljenega odvzemanja mineralnih surovin.

Pozornost gradbene inšpekcije je bila usmerjena tudi h kontroli izvrševanja Pravilnika o mehanski odpornosti in stabilnosti objektov, s katerim se v slovenski prostor vnaša uporaba evrokodov - evropskih standardov, ki določajo načela in pravila za zagotovitev varnosti, uporabnosti in trajnosti objektov.

Zaradi ureditve trga po priključitvi Slovenije Evropski Uniji in s tem enostavnejšega pretoka blaga in delovne sile v okviru EU je bila večja pozornost gradbene inšpekcije namenjena nadzoru vgrajevanja gradbenih proizvodov in opravljanja storitev s področja graditve objektov tako pri pravnih osebah kot tudi fizičnih osebah. Ustreznost gradbenih proizvodov je eden bistvenih pogojev za doseganje glavnih zahtev za objekte (9. člen ZGO-1). Izkazalo se je, da bil je poostren nadzor in sodelovanje s tržno inšpekcijo, ki pri tem opravlja nadzor nad proizvodnjo in prometom z gradbenimi proizvodi, nujen, pa čeprav so izvajalci za večino pregledanih proizvodov dostavili ustrezna dokazila. Z intenzivnim nadzorom na tem področju smo dosegli relativno hitro prilagoditev trga novim razmeram in vzpostavitev reda pri uporabi gradbenih proizvodov.

Poleg tega, da gradbeni inšpektorji izvajajo inšpekcijski nadzor, sodelujejo tudi kot člani v Odboru za koordinacijo v gradbeništvu pri Ministrstvu za gospodarstvo, Sosvetu za statistiko gradbeništvu pri Statističnem uradu RS, Svetu za tehnična soglasja, ki deluje v okviru Zavoda za gradbeništvo Slovenije (ustanovilo ga je Ministrstvo za gospodarstvo), kjer se pripravljajo in urejajo ustrezni predpisi in pogoji na področju gradbeništvu. Prav tako gradbeni inšpektor kot predstavnik IRSOP sodeluje tudi v mednarodni delovni skupini za revizijo CPD (direktive o gradbenih proizvodih), ustanovljeni v začetku mandata predsedovanja Slovenije Evropski uniji.

Največ prijav s strani občanov je bilo v zvezi s postavitvijo enostavnih objektov in izvedbo del, za katera ni potrebno pridobiti gradbeno dovoljenje.

Pojasnjevanja občanom - prijaviteljem in ugotavljanje dejanskega stanja v zvezi s temi vrstami enostavnih objektov je zahtevalo od inšpektorjev veliko dodatnega dela.

Intenzivnost gradenj v romskih naseljih v občinah Črnomelj, Metlika in Novo mesto se je v letih 2007 in 2008 zmanjšala. Do legalizacij teh naselij še ni prišlo, ker ni ustreznih prostorskih aktov. Učinkovitost izvršb (odstranitev objektov) je v teh naseljih manjša, ker so objekti vseljeni – ljudje potem na istem kraju ali v bližini postavijo nova bivališča (najprej šotore, provizorije, prikolice, ...).

Tabela 1:

LETO 2008 - JANUAR - DECEMBER POROČILO O IZVRŠEVANJU PLANA GRADBENE INŠPEKCIJE										
TOČKA PLANA	VSEBINA NALOGE	INŠPEKCIJSKI UKREPI				IZVRŠBE			PREKRŠEK	
2,1	PRIORITETE PRI DELU GRADBENE INŠPEKCIJE	ŠTEVILO OBJEKTOV	INŠP. PREGLEDI	ZASLIŠANJA	ODLOČBE	SKLEP DEN.PRIS. ZUP	DENARNA KAZEN ZIN	IZVRŠBA PO DRUGI OSEBI	UKREP. PREKR. ORGANA	OBDOŁ. PREDLOG
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
2,1,1	PRIORITETE PO VRSTAH GRADENJ									
2,1,1,1	Nadzor nad gradnjo za trg	1112	700	449	94	8	5	5	75	
2,1,1,2	Nadzor nad gradnjo industrijskih in infrastrukturnih objektov	1054	796	471	117	19	10	7	81	1
2,1,1,3	Nadzor nad rekonstrukcijo in adaptacijo objektov	1414	1134	705	201	22	10	3	84	2
2,1,1,4	Nadzor nad nelegalnim odjemom in vgrajevanjem min. surovin	354	327	59	17	2			5	1
2,1,1,5	Nadzor nad uporabo objektov	1391	1031	530	124	49	14	5	155	
2,1,2	PRIORITETE PO OBMOČJIH NADZORA									
2,1,2,1	Nadzor nad varovanimi območji	2540	1001	393	204	15	10	15	116	
2,1,2,2	Nadzor nad območji razpršene gradnje	5940	3657	2311	706	95	69	43	239	
2,1,3	NADZOR NAD UDELEŽENCI PRI GRADNJI									
3,1,3,1	Nadzor nad delom nadzornikov pri gradnji	244	175	126	6				23	
3,1,3,2	Nadzor nad izvajalci	589	432	287	32		2		37	
	V tabelo vpisujemo število dejanj, aktov itd.:									

LETO 2008 - JANUAR - DECEMBER

POROČILO O DELU GRADBENE INŠPEKCIJE

VRSTA OPRAVIL - UKREPOV		ZAHTEVNI OBJEKTI										MANJ ZAHTEVNI OBJEKTI						ENOST. OBJ.	SKUPNO ŠTEVILO								
		STAVBE					INŽ. OBJEKTI					STAVBE					Inž.Obj.										
		Več stanov. in socialno varst. stanov. stavbe	Gostinske, trgovske in administrativne stavbe	Stavbe za promet in komunikacije	Industrijske stavbe in skladišča	Druge nestanovanjske stavbe	Objekti razp. > od 8m, mostovi, predori	Avtoceste, železnica, letališča, luke, žičnice	Energ. obj., daljnovodi, vodovodi, zbirni kanali	Druge zahtevni inženirski objekti	Eno, dvo in več stanov. in social. - varst. stavbe	Gostinske, trgovske in administrativne stavbe	Stavbe za promet in komunikacije	Industrijske stavbe in skladišča	Druge nestanovanjske stavbe	Druge objekti, ki niso razvrščeni med zahtevne	Enostavni objekti										
A	B										C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S
0.0	Inšpekcijski pregledi	161	109	29	114	54	10	48	35	65	3589	768	112	694	1858	1038	1547	10231									
0.1	Zaslišanja	89	67	4	60	27	5	21	17	39	2222	424	62	420	969	503	843	5772									
1.1	150. člen ZGO-1 1. ali 2. tč. (odprava nepravilnosti oz. ustavitve gradnje)	2	1	1		1		1			42	11	2	16	8	8		93									
1.2	150. člen ZGO-1 3. tč. (prepoved uporabe)	3	6	1	3	3					24	28	1	17	11		1	98									
1.3	150. člen ZGO-1 4. tč. (prepoved vgradnje)		1					1			6	2		12	3	3	2	30									
1.4	152. člen ZGO-1 - nelegalna gradnja	3	5		7	4		1	2		320	59	10	50	297	72	95	925									
1.5	153. člen ZGO-1 - neskladna gradnja (ustavitev in sprem. dovoljenja)	1			1	1			1		96	8	1	7	42	3		161									
1.6	153. člen ZGO-1 - neskladna gradnja (odstranitev oz. uskladitev)		1			1					17	2			11		1	33									
1.7	154. člen ZGO-1 - nevarna gradnja				1						53	5		4	5	5		73									
1.8	155. člen ZGO-1 - nelegalni kop									2	3	1		1		11	2	20									
1.9	156. člen ZGO-1 - posebni primeri	1								1	2			1				5									
1.10	158. člen ZGO-1 - odklop od infrastrukturnih omrežij										7			2	2			11									
1.11	160. člen ZGO-1 - označitev ukrepa					1					11							12									
1.12	161. člen ZGO-1 - zaseg																	0									
1.13	Odločba ZUN										2							2									
1.14	Odločba ZGO	1			1						8	3			5		3	21									
2.1	Opozorilo 33. člen ZIN	23	13	2	7	2	5			10	210	51	3	52	136	54	77	645									
2.2	Sklep o dovolitvi izvršbe	7	4	1	10						136	29	2	33	148	23	38	431									
2.3	Sklep o stroških										9	2		4	12	4	6	37									
2.4	Den. kazen 148. člen ZGO-1 - ustavitev gradnje										8	2		3	1		1	15									
2.5	Den. kazen 148. člen ZGO-1 - ostale kazni	1	2		4						11	7		13	6		4	48									
2.6	Den. kazen 298. člen ZUP		1								10	2		3	10	1		28									
2.7	Odstop denarne kazni v izterjavo	4	2		1						50	8	5	11	33	5	7	126									
2.8	Prisilna izvršba po 2. osebi										9	1		6	9	3	7	35									
2.9	Odstranitev ali sanacija s strani zavezanca	3	3	1	3	1	1		2	2	99	28	3	33	125	41	74	419									
3.1	Plačilni nalog ZP1	22	82	4	6	8		1			191	56	14	49	138	16	12	599									
3.2	Odločba prekrškovnega organa ZP1	2	7		3	1					52	23	2	17	36	12	6	161									
3.3	Obdolžilni predlog ZP1										1	1		1	1		1	5									
3.4	Plačilni nalog ZIN (mandatna kazen)		2			1					30	10	1	22	36	3	1	106									
3.5	Ovadbna tožilstvu										1					1		2									
3.6	Odstop državnemu pravobranilstvu za vložitev tožbe				1										3			4									
																	20148										

Planirano število inšpekcijskih pregledov je bilo določeno predvsem glede na planirane prioritete pri nadzoru.

Tabela 3:

Realizacija planiranih aktivnosti gradbene inšpekcije v letu 2008		
Vrsta opravila in ukrepa	planirano	realizirano
Inšpekcijski pregledi (vsi)	10.000	10.231
Inšpekcijski pregledi v zvezi z uporabo objektov	1.000	1.271
Inšpekcijski pregledi v zvezi z rekonstrukcijo objektov	1.100	1.428
Inšpekcijski pregledi v zvezi z gradnjo za trg	700	905
Inšpekcijski pregledi za stanovanjske objekte	3.500	3.750
Inšpekcijski pregledi za gostinske, trgovske, poslovne stavbe	1.000	877

Število realiziranih pregledov presega število planiranih, kar potrjuje tudi pravilnost določitve prioritete pri nadzoru. Gradbeni inšpektorji namreč še vedno večino nadzorov opravijo v zvezi s prejetimi prijavi oziroma obvestili o domnevnih nepravilnostih pri gradnji, to pa pomeni, da se je tudi število prijav povečalo prav pri gradnjah, določenih v prioritetah nadzora, kar kaže na aktualnost zadev, določenih v prioritetah.

Diagram 1: Realizacija plana 2008

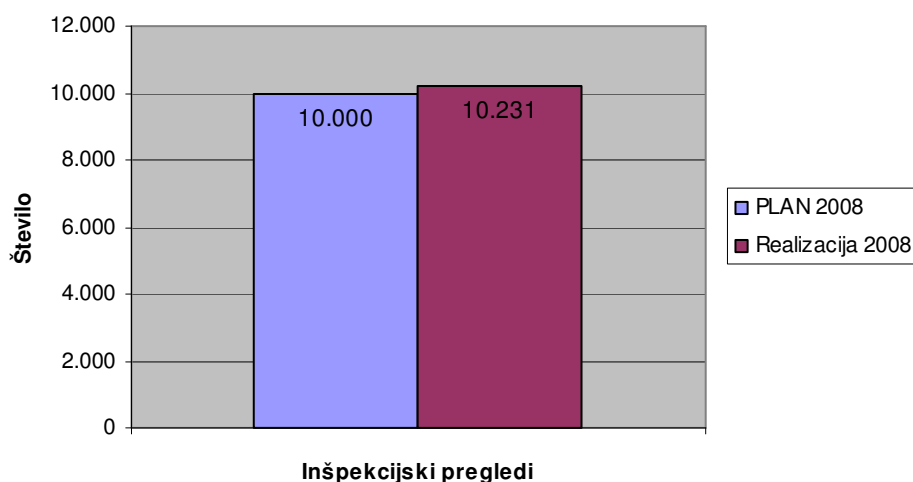
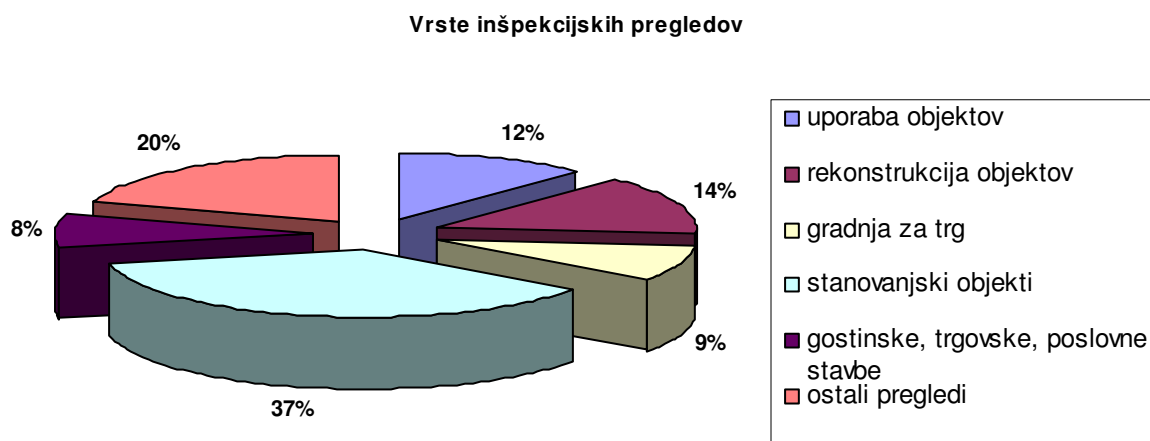

Diagram 2: Inšpekcijski pregledi 2008

3.3.2 Geodetska inšpekcija

Geodetska inšpekcija opravlja nadzorstvo nad izvajanjem zakonov in drugih predpisov s področja geodetske dejavnosti, izvajanjem geodetske dejavnosti in izvajanjem geodetskih storitev, kot to določa Zakon o geodetski dejavnosti (ZGeoD; Ur. l. RS, št. 8/00) in predpisi, izdani na njegovi podlagi.

Pristojnosti geodetske inšpekcije so določene v:

- Zakonu o geodetski dejavnosti (ZGeoD; Ur. l. RS, št. 8/00) in podzakonskih predpisih (12);
- Zakonu o evidentiranju nepremičnin, državne meje in prostorskih enot (ZENDMPE; Ur. l. RS, št. 52/00) in podzakonskih predpisih (8) ter v Zakonu o evidentiranju nepremičnin (ZEN; Ur. l. RS, št. 47/06 in 65/2007-odl. US) in na podlagi njega sprejetimi podzakonskimi predpisi (13);
- Zakonu o urejanju prostora (ZUreP; Ur. l. RS, št. 110/02) s spremembami, ki jih je vnesel Zakon o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt; Ur. l. RS, št. 33/07), in podzakonskih predpisih (23).

Področje geodetske dejavnosti urejajo tudi Zakon o množičnem vrednotenju nepremičnin – ZMVN (Uradni list RS, št. 50/2006), Zakon o določanju območij ter imenovanju in označevanju naselij, ulic in stavb – ZDOINUS (Uradni list RS, št. 25/2008) in drugi.

3.3.2.1 Prioritete pri delu

Kot v prejšnjih letih smo tudi v letu 2008 zaradi kadrovskih težav zagotavljali le nujen nadzor nad opravljanjem geodetskih storitev.

3.3.2.2 Redno nadzorstvo, druge aktivnosti

V letu 2008 je bilo uvedenih 62 novih postopkov geodetske inšpekcije. Večina prijav se še vedno nanaša na opravljanje geodetskih storitev na terenu in njihove domnevne nepravilnosti, čeprav se vprašanje nestrinjanja z vzpostavitvijo katastrske meje v naravi rešuje v sodnem postopku določitve meje, kar pa je povezano s stroški. Za skladnost izdelka oz. dela s predpisi geodetske stroke je odgovoren odgovorni geodet, ki s svojim podpisom in identifikacijsko številko na izdelku potrjuje pravilnost le tega. V vseh obravnavanih primerih smo preverili, ali ima geodetsko podjetje pridobljeno dovoljenje za izvajanje geodetskih storitev in ali je posamezne storitve, ki so podlaga za urejanje mej zemljišč in parcelacijo, opravljal geodet z ustrežno strokovno izobrazbo in z opravljenim posebnim strokovnim izpitom. Ugotovljene so bile posamezne nepravilnosti v zvezi z registracijo geodetskih podjetij. V dveh primerih je bila geodetskemu podjetju izdana odločba o odpravi nepravilnosti. Obravnavana sta bila tudi dva primera geodetskih podjetij, ki za opravljanje izvedenih geodetskih storitev nista imenovala odgovornega geodeta, oz. imenovana odgovorna oseba ni izpolnjevala predpisanih pogojev.

Prejeli smo tudi več prijav v zvezi z odstranitvijo mejnikov. Prijave običajno temeljijo le na obtožbah "sosedu" in kršitelju je mnogokrat težko dokazati storjeni prekršek. Geodetska inšpekcija je v 4 primerih izrekla denarne kazni zaradi poškodovanja mejnikov izvajalcem gradbenih del, ki so z odstranitvijo oz. poškodovanjem mejnikov storili prekršek iz malomarnosti.

V letu 2007 je Geodetska uprava RS zaključila evidentiranje nepremičnin in v letu 2008 geodetski inšpekciji podala 4 predloge za uvedbo postopka o prekršku zaradi neoznačitve stanovanjskih enot in poslovnih prostorov. Izdane so bile odločbe o prekrških.

Zakon o evidentiranju nepremičnin predpisuje obvezno evidentiranje stavb v kataster stavb. V primerih, ko je geodetska uprava ugotovila, da stavba ni evidentirana v katastru stavb in zavezanci tega niso storili niti po opozorilu Geodetske uprave v naknadnem roku, je ta podala predloge za uvedbo postopka o prekršku. Prejeli smo 20 predlogov in po uvedbi postopka izdali odločbe o prekrških.

Večina lastnikov nepremičnin je sicer izpolnila predpisane obveznosti s področja evidentiranja nepremičnin, tako je tudi postopkov za prekrške relativno malo.

Posamezne prijave geodetski inšpekciji so se nanašale tudi na delo sodnih izvedencev geodetske stroke in nad delom geodetskih uprav. V takih primerih geodetska inšpekcija prijavitelje obvesti o pristojnostih posameznih organov.

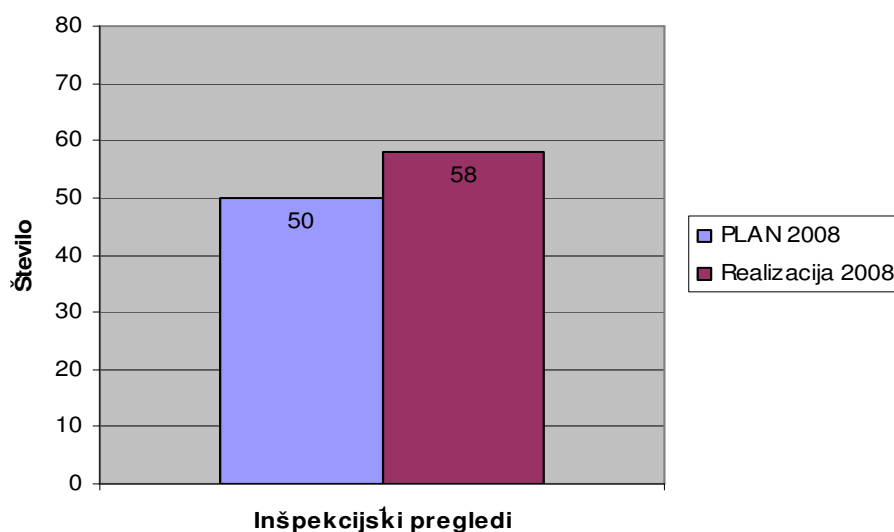
Prilagamo tudi podatke o planiranih in dejansko izvršenih dejanjih geodetske inšpekcije – tabela št. 5. Planirano število inšpekcijskih pregledov je bilo določeno glede na dotodanje ugotovitve glede stanja na področju geodetske dejavnosti.

Tabela 4. Realizacija planiranih aktivnosti geodetske inšpekcije v letu 2008

Vrsta opravila, ukrepa	planirano	realizirano
inšpekcijski pregledi	50	58

Število opravljenih pregledov presega število planiranih tudi zaradi opravljene obsežnejše kontrole geodetske inšpekcije v zvezi z izpolnjevanjem pogojev za delo pri odgovornih geodetih.

Diagram 3: Realizacija plana 2008

Število opravljenih pregledov presega število planiranih tudi zaradi opravljene obsežnejše kontrole geodetske inšpekcije v zvezi z izpolnjevanjem pogojev za delo pri odgovornih geodetih.

3.3.3 ZAKLJUČEK

Poudarek pri delu gradbene inšpekcije je bil na izvrševanju plana dela, to je predvsem na nadzoru v zvezi s prioritetaми pri delu, ter čim bolj učinkovitem preprečevanju nedovoljenih – nelegalnih in neskladnih gradenj, še posebej na področju gradnje za trg, nadzoru nad rekonstrukcijami objektov, nadzoru nad varovanimi območji, nadzoru nad udeleženci pri graditvi objektov (izvajalci, nadzorniki), nadzoru nad pogoji za začetek uporabe objektov in nadzoru nad vgrajevanjem gradbenih proizvodov.

Na nobenem področju niso bile ugotovljene posebne nepravilnosti ali večje število nepravilnosti. Podatki o postopkih in ukrepih za leto 2008 so primerljivi s podatki za leto 2007 in prejšnjimi leti.

4 INŠPEKCIJKO NADZORSTVO INŠPEKCIJE ZA OKOLJE IN NARAVO

4.1 PRISTOJNOSTI IN POOBLASTILA

Pooblastila in pristojnosti inšpekcije za okolje in naravo so opredeljena v naslednjih zakonih in iz njih izhajajočih podzakonskih aktih:

- Zakon o inšpekcijskem nadzoru (ZIN; Ur. l. RS, št. 56/02)
- Zakon o varstvu okolja (ZVO-1-UPB1; Ur. l. RS, št. 39/06 in spremembe),
- Zakon o vodah (ZV-1; Ur. l. RS, št. 67/02 in spremembe),
- Zakon o ohranjanju narave (ZON-UPB2; Ur. l. RS, št. 96/04 in spremembe),
- Zakon o ravnanju z gensko spremenjenimi organizmi (ZRGSO-UPB1; Ur. l. RS, št. 23/05),
- in njihovi podzakonski akti.

V tem poročevalnem obdobju je bilo spremenjenih in dopoljenih skupaj 46 predpisov, med njimi tudi zakon o varstvu okolja in zakon o vodah. Spremembe predpisov niso bile zgolj redakcijske narave temveč vsebinske in konceptualne. V nekaterih primerih je spremenjena zakonodaja prinesla razširitev področja nadzora in s tem povečanje števila inšpekcijskih zavezancev.

Pri inšpekcijskem nadzoru sicer uveljavljamo integriran pristop, kar pomeni, da en inšpektor pri istem zavezancu izvaja nadzor po vseh področjih dela. Vendar pa smo zaradi vsebinske raznolikosti in obsega dela uvedli tudi specializacijo inšpektorjev po glavnih področjih dela (okolje, narava, gensko spremenjeni organizmi, urejanje voda). Tak način uveljavljamo predvsem pri nadzoru upravljanja z vodami in varstva narave. Za inšpekcijski nadzor ravnanja z gensko spremenjenimi organizmi v zaprtih sistemih sta strokovno usposobljeni dve inšpektorici.

V pomoč pri delu so tudi strokovne skupine za posamezna področja nadzora, ki pripravijo navodila za poenoten nadzor za pomembnejša področja zakonodaje, spremljajo zakonodajo ter pripravljajo predloge za načrt dela.

4.2 ORGANIZACIJA DELA

V inšpekciji za okolje in naravo je bilo na dan 31.12.2008 zaposlenih 54 inšpektorjev za okolje in sicer v Uradu glavne inšpektorice direktorica inšpekcije in 1 inšpektorica, v območnih enotah pa 52 inšpektorjev. Vsi inšpektorji izvajajo inšpekcijski nadzor na področju varstva okolja, inšpektorjev specializiranih za delo na področju varstva narave je 11, za delo na področju nadzora gensko spremenjenih organizmov sta strokovno usposobljeni 2 inšpektorici. Za delo na področju nadzora urejanja in zaščite voda je na vsaki območni enoti vsaj en strokovno specializiran inšpektor.

Število inšpektorjev za okolje v posamezni območni enoti:

CE	7	MB	9
KP	4	MS	4
KR	5	NG	4
LJ	17	NM	3

4.2.1 Načrtovanje

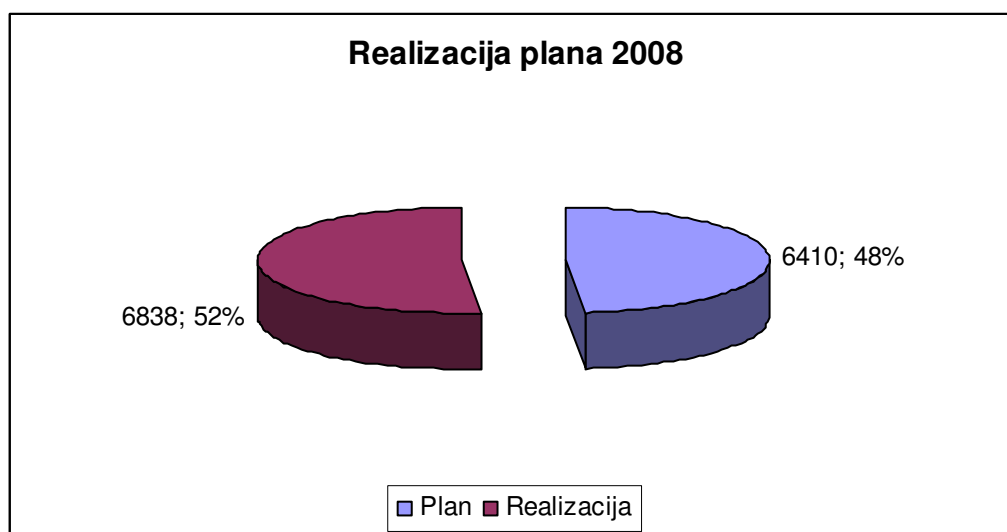
Planiranje je proces postavljanja ciljev in definiranje ustreznih poti in potrebnih aktivnosti za uspešno doseganje zastavljenega. S čimbolj natančnim in časovno pravočasnim planiranjem letnega dela lahko zagotavljamo učinkovit, transparenten in odgovoren način dela. Potreba po takšnem načinu dela je jasno izražena v Priporočilu Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. april 2001 o minimalnih kriterijih za okoljsko inšpekcijo v državah članicah prav tako pa tudi v zakonu o inšpekcijskem nadzoru.

Letni načrt dela temelji na ugotovitvah nadzora preteklega obdobja, številu inšpekcijskih zavezancev in vsebinskih obveznostih predpisov. Pomemben vpliv na letni načrt ima tudi kadrovska zasedba. Letni načrt pripravimo ob koncu leta, spremljanje izvajanja poteka v obliki tedenskih in mesečnih poročil. Jedro inšpekcijskega dela predstavljajo redni letni pregledi podjetij, zato želimo pri načrtovanju dela zagotoviti, da vsaj 60 % aktivnosti predstavlja načrtovano delo, in sicer v obliki rednih inšpekcijskih pregledov. Izkazalo se je, da so akcije nadzora, kot ena od oblik rednega dela, koristne in učinkovite. Na tak način hitro in v kratkem času pridobimo informacijo o stopnji implementacije določenih zahtev predpisa na območju cele države. Istočasno pa tak način dela prispeva k poenotenju dela in k večji preglednosti stanja istočasno pa kaže na pomanjkljivosti tega področja.

Osnova našega dela so prioritete, ki jih v obliki treh kategorij uvajamo tako na področja nadzora kot tudi pri konkretnih inšpekcijskih zavezancih. Izoblikovali smo kriterije za razvrščanje inšpekcijskih zavezancev, ki temeljijo na velikosti vira onesnaževanja in na tveganju za okolje, ki ga dejavnost takega vira povzroča. S ciljem slediti načelu delati pomembne stvari smo inšpekcijske zavezance razvrstili v tri kategorije. Istočasno smo izdelali računalniško aplikacijo za izdelavo programa dela in njegovo spremljanje.

Področja dela, ki izhajajo iz štirih osnovnih zakonov, smo prav tako razdelili po prioritetah, kjer smo upoštevali obveznosti, ki so jih morali zavezanci izpolniti v poročevalskem letu, upoštevali pa smo tudi poročevalske obveznosti do Evropske skupnosti. Področja razvrščena v prvo in drugo prioriteto smo obravnavali prednostno, tretja prioriteta pa je bila namenjena nadzoru okoljsko manj problematičnim zadevam.

Diagram 1: Realizacija plana 2008

4.2.2 Mednarodno sodelovanje

Na področju mednarodnega sodelovanja so inšpektorji za okolje vključeni v delovanje mednarodne organizacije za izvajanje in uveljavljanje okoljske zakonodaje IMPEL zveza. To je organizacija evropskih institucij pristojnih za izvajanje in uveljavljanje okoljske zakonodaje, katere osnovni cilj je širjenje uporabe uveljavljene dobre prakse s pomočjo izmenjave informacij in promocija preizkušenih postopkov pri izvajanju zakonodaje in pri usposabljanju na področju nadzora. Nov organizacijski okvir je organizacija dobila v letu 2007, ko je iz neformalne zveze postala formalna organizacija. Organizacijo v državi članici predstavljajo nacionalni koordinatorji, ki se sestajajo dvakrat letno na generalni skupščini, ki ga organizira država predsedujoča EU. V času predsedovanja Slovenije je prva generalna skupščina IMPEL zveze potekala v organizaciji Inšpektorata RS za okolje in prostor na Brdu pri Kranju. V okviru mreže se vsako leto izvedejo številni projekti, v katerih sodelujejo tudi inšpektorji za okolje. Med njimi je projekt INSPECT-CEM, katerega namen je izdelava priročnika za inšpekcijski nadzor naprav v cementni industriji.

Kot samostojna veja deluje v okviru EU-IMPEL network EU-IMPEL-TFS mreža (European Network for Implementation nad Enforcement of Environmental Law – Transfrontier Shipment of Waste), ki je bila ustanovljena zaradi zelo specifičnih problemov pri nadzoru čezmejnega pošiljanja odpadkov. Pod njenim okriljem poteka med drugimi projekti tudi »IMPEL-TFS Enforcement Actions project«, v katerega je sedaj vključenih že 27 držav. Koordinacijsko delo za Slovenijo opravlja Inšpektorat RS za okolje in prostor. Pri nadzoru poleg inšpekcije za okolje in naravo sodelujejo tudi predstavniki Agencije RS za okolje (organ, ki izdaja dovoljenja za čezmejno pošiljanje odpadkov), carinski organ in policija. V okviru projekta sta se v juniju udeležila ključne akcije nadzora na Nizozemskem inšpektor za okolje in predstavnik carinskega organa. Takšna izmenjava je zelo koristna ne le za izmenjavo izkušenj, temveč tudi za ustanovitev dobrih delovnih relacij, ki so pomemben dejavnik v primerih reševanja nezakonitih pošiljk.

4.2.3 Inšpektorski informacijski sistem (OIS)

Posodobljen okoljski informacijski sistem, ki je namenjen sprotnemu spremljanju stanja pri onesnaževalcih in sprotnemu spremljanju učinkovitosti inšpekcijskega nadzora, smo dopolnili z aplikacijo Program dela za leto 2008. Leto 2008 je bilo obdobje poskusnega uvajanja aplikacije, ki je pokazalo, da so potrebne korekcije tako v kriterijih kot v samem programiranju. Ne glede na to, je aplikacija koristen pripomoček pri načrtovanju in organizaciji dela. Beležimo tudi večjo doslednost pri vnašanju podatkov, zato so izvedeni podatki kvalitetnejši.

4.3 UGOTOVITVE PRI DELU

4.3.1 Kakovost zraka

Nadzor po predpisih, ki urejajo področje kakovosti zraka, je inšpekcija opravila 212-krat, izrekla 58 ukrepov in uvedla 12 postopkov o prekršku.

Nadzor kakovosti tekočih goriv

Namen predpisa o pospeševanju rabe biogoriv in drugih obnovljivih goriv v sektorju prevoza je, da distributerji na bencinskih servisih zagotovijo uporabnikom goriv za motorni pogon tudi pridobitev biogoriv. Ministrstvo distributerjem v odločbi ugotovi izpolnjevanje obveznosti dajanja biogoriv na trg za preteklo leto, za neizpolnjevanje obveznosti pa predpis določa sankcijo. Glede na to sta bila na podlagi odločbe Agencije RS za okolje, da distributer družba Petrol d.d. ni izpolnil obveznosti dajanja biogoriv na trg za leto 2007, kršiteljem izdana plačilna naloga za plačilo globe v višini 40.000 eurov pravni osebi in 600 eurov njeni odgovorni osebi.

Monitoring fizikalno kemijskih lastnosti tekočih goriv, ki ga izvaja pooblaščen izvajalec Bureau Veritas d.o.o. je v letu 2007 le enkrat pokazal neusklajene parametre tekočih goriv. Na osnovi tega obvestila je inšpekcija za okolje proti kršitelju izvedla prekrškovni postopek in izrekla predpisano globo. Na enak način je ukrepala tudi v primeru, ko je bilo ugotovljeno, da obveznost izvajanja predpisanega monitoringa ni izpolnjena.

Društva za sonaravni razvoj Fokus je pri Komisiji Evropske skupnosti vložila pritožbo, da v Sloveniji prihaja do pogostih kršitev Pravilnika o obveščanju potrošnikov o varčni rabi goriv in emisijah CO₂ (Url. RS št. 86/2003, 133/2003, 43/2004, v nadaljevanju Pravilnik) in da 99 % vseh avtomobilskih oglasov v časopisih, revijah ali na plakatih v Sloveniji krši določbe Direktive 1999/94/ES o informacijah o ekonomičnosti porabe goriva in emisijah CO₂, ki so na voljo potrošnikom v zvezi s trženjem novih osebnih vozil. Inšpekcija za okolje in naravo je kot pristojni nadzorni organ preverila izvajanje zahtev predpisa pri 4 dobaviteljnih oglaševanih osebnih vozil. V enem primeru oglaševanja je bila ugotovljena kršitev, ki pa jo je dobavitelj odpravil na podlagi opozorila inšpektorja. Pri tem velja omeniti, da so bile to prve konkretne prijave o kršitvah tega predpisa od njegove uveljavitve dalje.

Nadzor emisije hlapnih organskih snovi iz naprav, ki uporabljajo organska topila

V splošnem ugotovljamo, da je področje relativno dobro urejeno kar potrjuje dejstvo, da je bilo v 177 inšpekcijskih pregledih potrebno odrediti 50 ukrepov in je bilo ugotovljenih le 5 prekrškov. Kljub temu pa je presenetljivo dejstvo, da je še vedno najbolj pogosto ugotovljena kršitev na tem področju to, da inšpekcijski zavezanci ne razpolagajo s potrdilom o vpisu obstoječih naprav v evidenco pri ARSO (Delo tiskarna, d.d., Ljubljana, Liko Vrhnika, Svea LIL d.d., Zagorje, Delo – TČR d.d., Ljubljana, Plutal d.o.o., Ljubljana, ...). Pogosti so tudi primeri, da zavezanci niso poročali o bilanci uporabljenih topil za preteklo leto na predpisan način.

V mesecu septembru 2008 izvedena akcija nadzora kemičnih čistilnic na območju RS. Pri izvedbi akcije smo uporabili podatke posredovane s strani ZZV Novo mesto kot pooblaščenega izvajalca monitoringa. Pregledanih je bilo 67 naprav za kemično čiščenje. Splošna ugotovitev je, da se je stanje usklajenosti naprav za kemično čiščenje tekstila z zahtevami uredbe HHOS precej izboljšalo – delež neusklajenih naprav se je glede na leto 2007 zmanjšal za 71 %. Na področju ravnanja z odpadki, ki nastajajo pri kemičnem čiščenju, ni bilo ugotovljenih kršitev (kontaktna voda se ne odvaja v kanalizacijo in odpadni mulj se ne

oddaja zbiralcu javne službe), kar pomeni, da kemične čistilnice niso vir onesnaženja podtalnice oziroma tekočih voda s lahkohlapnimi kloriranimi ogljikovodiki (tetrakloroetenom).

4.3.2 Ravnanje z odpadki

Tudi v tem letu je bilo največ opravljenega dela na področju nadzora ravnanja z odpadki, to je 47,1 % vseh inšpekcijskih pregledov. Inšpektorji so nadzor predpisov s tega področja opravili 44335 krat in izrekli 1133 ukrepov (opozorila, odločbe, sklepi) ter uvedli 330 postopkov o prekršku.

Nadzor nad ravnanjem z odpadki (zbiralci, predelovalci, odstranjevalci...)

Inšpektorji so v skladu s pooblastili na tem področju izdali 60 odločb o prepovedi obratovanja naprave na področju ravnanja z odpadki. V postopkih je bilo namreč ugotovljeno, da postopke predelave ali odstranjevanja odpadkov izvajajo brez predpisanega okoljevarstvenega dovoljenja. Istočasno so bili uvedeni tudi prekrškovni postopki in izrečene globe.

Že v preteklem letu je bil uveden inšpekcijski postopek odstranitve nelegalno zbrane in skladiščene odpadne plastike pri zavezancu Koplast -Vodopivc Evald s.p. iz Stolovnika pri Brestanici. Ker zavezanec sam ni odstranil zbranih odpadkov, je bil uveden izvršilni postopek. Pogodbeni izvajalec del je v maju in začetku junija 2008 odstranil 358 t odpadne plastike, ki je bila večinoma oddana pooblaščenemu odstranjevalcu, deloma pa tudi predelovalcu. Izvršba je bila zaradi neugodnih vremenskih razmer prekinjena, do njenega nadaljevanja pa kasneje ni prišlo zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Za odstranitev je ostalo še okrog 250 ton odpadne plastike.

V letošnjem letu je bila končana sanacija treh velikih nelegalnih odlagališč odpadkov v okolici Šentjerneja s strani občine Šentjernej. Od leta 2005, ko je bila izdana ureditvena odločba pa do končanja sanacije je bilo odstranjeno preko Javnega podjetja EDŠ iz Šentjerneja več kot 400 t različnih nakopičenih odpadkov.

Specifična je tudi problematika ravnanja z odpadki v romskih naseljih. V teh naseljih in okolici se zaradi njim lastnih življenjskih navad in socialnega stanja prebivalcev kopičijo velike količine odpadkov, predvsem odpadnih gospodinjskih aparatov, pohištva, odpadnih avtomobilov in gradbenih odpadkov. Nekateri te odpadke tudi razstavljajo in sortirajo ter kovine prodajajo zbiralcem. Inšpekcijsko ukrepanje v teh primerih je zelo oteženo predvsem zaradi pomanjkljivo določenih prekrškov v zvezi z ravnanjem z odpadki in težav pri identifikaciji kršiteljev. V zvezi z zbiranjem, predelavo in sežiganjem odpadkov na območjih romskih naselij je bil na Policijski upravi Novo mesto spomladi 2008 koordinacijski sestanek v zvezi s problematiko ravnanja z odpadki. Policija je intenzivirala ogleda v romskih naseljih in tako znatno povečala število posredovanih predlogov za uvedbo postopkov o prekršku. Na osnovi prejetih predlogov policije je bilo izdanih je bilo 32 odločb o prekrških

Postopek izvršbe inšpekcijske odločbe je potekal tudi proti družbi Fiprom Wire v stečaju, ker ni izpolnila z odločbo odrejenih ukrepov odstranitve večje količine nevarnih odpadkov. Čeprav je bilo stečajno sodišče obveščeno o vseh aktivnostih inšpekcije za okolje je v letu 2008 stečaj zaključilo. Na lokaciji na Jesenicah je tako ostala večja količina nevarnih odpadkov. Inšpektorica je na pdlagi informacije, da se nameravajo zgradbe na tej lokaciji porušiti, določila novega imetnika teh odpadkov in sicer Občino Jesenice in odredila odstranitev odpadkov. Do konca novembra 2008 so bili odpadki dejansko odstranjeni.

Inšpekcijski ukrep je bil s tem realiziran in večletno neustrezno skladiščeni nevarni odpadki so bili ustrezno odstranjeni.

Komunalna in industrijska odlagališča

Pregledana so bila vsa odlagališča nenevarnih odpadkov. Inšpektorji so preverjali skladnost izdanih okoljevarstvenih dovoljenj oz. izvajanje potrjenih programov prilagoditev odlagališč zakonskim zahtevam. Ugotovljene so bile predvsem nepravilnosti pri izvajanju postopkov preverjanja odpadkov ali v zvezi z ocenami zato so bili v takih primerih uvedeni prekrškovni postopki. Ugotovljene pa so bile tudi neskladnosti glede dovoljenih emisijskih vrednosti ali pa manjše nepravilnosti v zvezi s poslovníkom lovilca olj, podaja vloge za postopke skladiščenja in obdelave odpadkov. V takih primerih so bili odrejeni ukrepi za odpravo pomanjkljivosti.

V zvezi z nadzorom na odlagališču Špaja dolina, je bila na podlagi ugotovitve, da upravljavec tega odlagališča za njegovo obratovanje nima pridobljenega predpisanega okoljevarstvenega dovoljenja, izrečena prepoved obratovanja z dnem 15.02.2009.

Z obratovanjem je v tem letu prenehalo tudi odlagališče nenevarnih odpadkov Metava, upravljavec izvaja še ukrepe za sanacijo čezmernega obremenjevanja okolja z emisijami snovi v vode v skladu s potrjenim sanacijskim programom.

V tem letu se je zaključil večji del sanacije Odlagališča kislega gudrona v Pesniškem dvoru pri Mariboru. Gudron je v celoti odstranjen, vendar je sanacija zastala zaradi dolgotrajnih postopkov za pridobitev dovoljenja za izvoz onesnažene zemljine. Celotna sanacija bo predvidoma zaključena spomladi 2009.

Nadzor nad sežigalnicami in napravami za so-sežig odpadkov

Namen predpisa, ki ureja sežig in sosežig odpadkov je preprečevanje negativnih posledic na okolje in ogrožanje zdravja ljudi zaradi sežiganja odpadkov. Z rednim inšpekcijskim nadzorom želimo pospešiti dosledno izvajanje predpisa in uskladitev ravnanj pri zavezancih. Predpisi določajo obvezna ravnanja za predelavo nevarnih odpadkov v napravah za sežig in so-sežig. Razen v sežigalnicah smo opravili inšpekcijski nadzor tudi v obratih, ki so predelovalci lastnih odpadkov po postopku R1. Nepravilnosti pri nadzoru niso bile ugotovljene.

Nadzor nad ravnanjem z odpadki in emisijami snovi v zrak iz proizvodnje titanovega dioksida

V Cinkarni Celje d.d., PE TiO₂, ki je edini obrat za proizvodnjo titanovega dioksida v Sloveniji, je bilo opravljeno 7 inšpekcijskih pregledov po predpisih, ki urejajo varstvo okolja pri proizvodnji titanovega oksida. Krajanji so v začetku leta prijaviili »puščanje« sadre iz odlagališča. Zavezanec je dostavil Poročilo o izrednem tehničnem opazovanju pregradnega objekta »Za Travnikom«, ki ga je opravil Premogovnik Velenje 18.1.2008 in Povzetek rezultatov analiz rdeče oborine pod visoko nasuto pregrado Za Travnikom za ocenitev morebitnih vplivov na varnost in stabilnost pregrade, ki ga je izdelala Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo v Ljubljani, 27.1.2008. Iz poročila o izrednem tehničnem opazovanju pregradnega objekta »Za Travnikom« je razvidno, da upravljavec v okviru možnosti dobro skrbi za obravnavani objekt. Na podlagi primerjave podatkov dolgoletnega hidrogeološkega monitoringa ter pridobljenih podatkov ob izrednem hidrogeološkem pregledu pregrade sledi ugotovitev, da na objektih monitoringa na pregradi ni zaznanih bistvenih sprememb, oziroma odstopanj od prejšnjih let, ki bi kazali na spremembe stanja pregrade.

V Povzetku rezultatov analiz rdeče oborine pod visoko nasuto pregrado Za Travnikom za ocenitev morebitni vplivov na varnost in stabilnost pregrade je navedeno, da rdeči izviri in rdeče oborine pod pregrado ne kažejo na to, da pregrada Za Travnikom pušča, rdeče obarvane

vode in rdeče oborine nimajo nobene zveze z odlaganjem sadre, vode iz izvirov pod pregrado niso v direktni zvezi z vodami v akumulaciji sadre, pregrada Za Travnikom je z inženirsko-tehničnega vidika stabilna, tako kot je bilo izkazano s projektnimi izračuni. Zaradi rdečih izvirov in oborin pod pregrado nista v tem trenutku zmanjšani niti varnost niti funkcionalnost pregrade. Rdeče obarvane oborine so po sestavi zelo čisti železovi oksidi in niso nujno kazalnik onesnaženja, saj so lahko tudi posledica popolnoma naravnih procesov. Sadre iz pregrade in drugih sulfatov ni bilo zaznati niti v najmanjših sledovih v nobenem vzorcu.

Zavezanec je na osnovi poročil v letu 2008 opravil izravnave površinskih erozijskih jarkov na brežinah, zamenjavo poškodovanih koritnic, čiščenje koritnic in odvodnih jarkov, redno čiščenje prelivnih objektov, izravnana neravnin na kroni, čiščenje talnih drenaž in kontrola jaškov drenaž. Izvedeno je bilo čiščenje obstoječe mreže vrtin.

Inšpekcijski pregled je bil opravljen tudi na zemljišču v Bukovžlaku, kjer potekajo cevi, ki se uporabljajo za transport tekočih odpadkov iz proizvodnje TiO₂ na odlagališče Za Travnikom. Zaradi poškodovane cevi v mesecu decembru se je nekaj sadre razlilo po travniku. Nesreče niso prijavili Centru za obveščanje, zato je inšpektor za okolje izdal plačilni nalog.

Čezmejno pošiljanje odpadkov

V letu 2008 je bil zaključen projekt nadzora IMPEL – TFS Enforcement Actions I. V Sloveniji smo izvedli ključne akcije nadzora v vseh dogovorjenih terminih in sicer februar, junij in oktober 2007 in januar-februar 2008. Skupno je bilo pregledanih 446 transportov, od tega je bilo 55 transportov odpadkov pri katerih smo ugotovili 14 kršitev. V oktobru je bila izvedena ključna akcija nadzora na počivališču Dobrenje v bližini MP Šentilj v kateri so aktivno sodelovali tudi predstavniki carine, policije in Agencije RS za okolje. Istočasno je potekala tudi akcija nadzora avstrijskih pristojnih organov v Avstriji. V okviru akcije smo zavrnil dve pošiljki odpadkov in jih ob spremljavi policije napotili nazaj v Avstrijo, ki je bila država odpreme. Uveden pa je bil tudi postopek o prekršku proti prevozniku, ki ni vpisan v evidenco prevoznikov odpadkov.

V tem letu smo obravnavali več prijav policije glede premeščanja odpadkov – zemeljskih izkopov iz Italije, predvsem gre za vnašanje v kraške vrtače na področju občin Sežana in Komen. Problematika je pereča predvsem zaradi bojazni, da so med zemljino mešani nevarni odpadki. S hitrim sodelovanjem policije v Sloveniji in Italiji smo uspeli preprečiti porast teh aktivnosti, za odpadke že odložene v Sloveniji pa so uvedeni ustrezni postopki in odrejeni predpisani ukrepi. Ker je bil ugotovljeno, da gre za ilegalne pošiljke odpadkov je bil o tem obveščen tudi pristojni organ za vračanje teh pošiljk.

Dva poskusa ilegalnega izvoza odpadkov sta bila ugotovljena tudi v podjetjih s sedežem v OE NM. Uveden je postopek o prekršku.

Odpadna olja

Že nekaj let opažamo, da se stanje na področju ravnanja z odpadnimi olji izboljšuje, kar je verjetno posledica dolgoletnega dela na tem področju. Ne glede na to pa na tem področju še vedno ugotavljamo prekrške neznatnega pomena, kar pomeni, da za odpravo nepravilnosti zadošča izrek opozorila.

Pri opravljenih pregledih pri avtomehnikih in drugih zavezancih je bilo ugotovljeno, da imajo urejene zbirne posode, ki so ustrezno označene, da evidence vodijo in da imajo sklenjene pogodbe z ustreznimi odstranjevalci oz. predelovalci.

Ravnanje je bilo preverjeno tudi pri večjih avtoserviserjih, kjer ni bilo ugotovljenih večjih nepravilnosti.

Odstranjevanje PCB

V letu 2008 je obstoječi pravilnik nadomestila Uredba o odstranjevanju PCB in PCT, ki je med drugim določila tudi prekrške za posamezna dejanja neskladnosti. Poleg inšpektorjev za okolje so za nadzor pristojni tudi energetski inšpektorji. Nadzor izvajanja programov odstranitve teh naprav se izvaja v okviru celovitega rednega inšpekcijskega pregleda zavezanca, pri tem pa se tudi ugotavljajo imetniki PCB naprav, ki še niso izpolnili obveznosti obvezne prijave Agenciji.

Inšpektorji za okolje so pri družbah, ki so morala v skladu z načrtom ravnanja s PCB odpadki, v letu 2008 izločiti vse PCB odpadke, preverjali izpolnjevanje obveznosti. Odpadki so bili oddani pooblaščenim zbiralcem odpadkov kar je bilo potrjeno s predloženimi evidenčnimi listi.

Baterije in akumulatorji, ki vsebujejo nevarne snovi

Pregledano je bilo večje število avto-mehaničnih in avto-kleparskih delavnic. Večina delavnic ima urejeno ločeno zbiranje odpadnih akumulatorjev v označenih posodah. Evidence vodijo in hranijo evidenčne liste. Poročanje o nastalih odpadkih je vključeno v letna poročila o ravnanju z odpadki. V primerih ugotovljenih nepravilnosti, so bila izdana opozorila v skladu z 33. členom Zakona o inšpekcijskem nadzoru, ki so jih zavezan izpolnili v predpisanih rokih.

Nadzor nad ravnanjem z odpadno električno in elektronsko opremo

Ciljna skupina akcije nadzora nad ravnanjem z električno in elektronsko opremo – OEEO in embalažo ter odpadno embalažo, ki je bila izvedena v mesecu aprilu, so bili proizvajalci, pridobitelji in distributerji električnih in elektronskih naprav, ki so hkrati tudi zavezanci po predpisih o OEEO in Uredbi o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo in sicer kot embalerji, pridobitelji embaliranega blaga ali distributerji. Pri tem smo koristili podatke – sezname zavezancev s katerimi razpolaga Agencije RS za okolje. Na seznam povzročiteljev, ki smo jih pregledali v okviru akcije, smo uvrstili le tiste zavezance, ki po razpoložljivih podatkih niso bili vključeni v obstoječe sheme. Namenoma smo pri izvedbi akcije izpustili tudi večino proizvajalcev, saj so bili pregledani v okviru rednih integriranih pregledov dejavnosti.

V okviru akcije nadzora je bilo skupno pregledanih 106 zavezancev za ravnanje s OEEO in sicer 76 pridobiteljev, 8 proizvajalcev in 22 proizvajalcev, ki so hkrati tudi pridobitelji. V okviru nadzora centrov za skladiščenje in obdelavo OEEO je bilo od 19. evidentiranih centrov pregledanih 14. aktivnih centrov. Kot ugotovitve želimo izpostaviti sledeče:

- seznam zavezancev, ki so vpisani v evidenco proizvajalcev in pridobiteljev ni javno dostopen, je pa nujen za izvajanje sistematičnega nadzora,
- sheme, ki so registrirane so tri, dejansko deluje le ena,
- višina takse oziroma povračila za ravnanje in predelavo OEEO je očitno prenizka, da bi izvajalci skladiščenja in razgradnje OEEO v centrih za ta namen lahko zgradili posebne objekte – prekrite skladiščne prostore in ločene mikro lokacije po shemah in ločeno za komunalni del.
- povzročitelji še ne poznajo predpisa in so prepričani, da so s plačilom dajatve izpolnili vse svoje obveznosti

Inšpekcija za okolje in naravo je v mesecu november in december na območju dveh romskih naselij v občinah Trebnje in Krško je v dveh akcijah nadzora odredila odstranitev približno 25 ton OEEO. Na obeh lokacijah so se nekateri prebivalci ukvarjali z nedovoljenim zbiranjem in razgrajevanjem OEEO zaradi prodaje odpadnih kovin. Odpadke odrejene za odstranitev, so prevzeli zbiralci in jih odpeljali v razgradnjo.

Embalaža in odpadna embalaža

Na področju ravnanja z embalažo in odpadno embalažo v letošnjem letu ugotavljamo znaten napredek saj je večina podjetij že sklenilo pogodbo z eno od družb za ravnanje z odpadno embalažo. Izvajanje določb predpisa smo preverjali v skupni akciji nadzora ravnanja z odpadno električno in elektronsko opremo. Ciljna skupina nadzora so bili proizvajalci, pridobitelji in distributerji električnih in elektronskih naprav, ki so hkrati tudi zavezanci po predpisih o OEEO in Uredbi o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo in sicer kot embalerji, pridobitelji embalaranega blaga ali distributerji. Pri tem smo koristili podatke – sezname zavezancev s katerimi razpolaga Agencija RS za okolje.

Nadzora ravnanja z embalažo in odpadno embalažo so inšpektorji izvedli pri 110 zavezancih in sicer pri 78 pridobiteljih, 23 embalerjih in 8 distributerjih. Glede na ugotovitve inšpekcijskih pregledov je bilo v 8 primerih izrečeno opozorilo v skladu s 33. členom ZIN.

Na podlagi pridobljenih podatkov lahko zaključimo, da so bili v akcijo nadzora vključeni pretežno zavezanci, ki na slovenski trg prispevajo manjše količine embalaže. Pri vseh večjih zavezancih je bilo ugotovljeno, da večinoma zagotavljajo svoje obveznosti iz predpisa (poročanje, pogodba z družbo).

Ugotavljamo, da bi bilo za sistematičen inšpekcijski nadzor koristno vzpostaviti avtomatski tok pretok podatkov med Agencijo RS za okolje, Carino in IRSOP o količinah embalaže dane na trg. Na podlagi teh podatkov bi bilo v prihodnje mogoče izvesti koordiniran nadzor nad določeno ciljno skupino zavezancev.

Pri nadzoru obeh izvajalcev gospodarske javne službe zbiranja odpadne embalaže Slopak d.o.o., Ljubljana in Interseroh d.o.o., Trzin, nepravilnosti ni bilo ugotovljenih. Ugotovljeno pa je, da sta družbi vpisani tudi v evidenco skupnih načrtov ravnanja z odpadno električno in elektronsko opremo in da sta izpolnili zakonsko obveznost poročanja ARSO v zvezi s to opremo.

Nadzor nad ravnanjem in odstranjevanjem materialov, ki vsebujejo azbest

Ugotavljamo, da se stanje, kar zadeva ravnanje s tovrstnimi odpadki, v primerjavi s preteklimi leti izboljšuje. K temu je vsekakor pripomoglo povečano število registriranih odstranjevalcev teh materialov, od katerih jih že večina ažurno prijavlja nameravana dela, pa tudi odpadke, ki nastajajo pri teh delih oddaja na predpisan način. Kljub formalno urejenemu sistemu zbiranja azbestnih odpadkov, ki so največkrat azbestno cementna kritina, je še vedno precej neznanih imetnikov te vrste odpadkov, ki jih odlagajo v naravnem okolju. Razlog v takšnem ravnanju je morda finančne narave zato bi veljalo vzpodbuditi ministrstvo v smeri brezplačne oddaje azbestno cementne kritine, podobno kot je to pri izrabljenih avtomobilskih gumah.

Novost na tem področju je prinesla sprememba ZVO-1 in sicer poenostavitev inšpekcijskega postopka v primerih nelegalnega odlaganja odpadkov, ko povzročitelj ni znan. Na osnovi 157a. člena so inšpektorji izdali prve odločbe lastnikom zemljišč za odstranitev odpadkov.

Ukrepe za odpravo posledic neurja, ki je v poletnih mesecih zajelo predvsem Primorje in severovzhodno Slovenijo in pri tem poškodovalo strešno kritino, je sicer izvajalo ministrstvo v sodelovanju z Upravo za zaščito in reševanja. Ne glede na to pa so inšpektorji za okolje nadzirali ravnanje s poškodovano azbestcementno kritino, da je bila predana in odložena na predpisan način. Na podlagi našega opozorila je bilo s spletnih strani umaknjeno oglaševanje še »uporabne« azbestne kritine kot nadomestna kritina ob teh dogodkih

Nadzor nad ravnanjem z odpadki, ki nastajajo pri gradbenih delih

Neustrezno odlaganje gradbenih odpadkov je bila tudi v letošnjem letu najpogostejša tema prijav. Predvsem se je povečalo število prijav zaradi nelegalnega odlaganja manjših količin

gradbenih odpadkov fizičnih oseb. Kot že v prejšnjih letih, tudi letos ugotavljamo, da bi morale biti pri urejanju te problematike v večji meri vključene lokalne skupnosti, predvsem pri informiranju občanov o možnostih oddaje gradbenih odpadkov na odlagališča. Na nekaterih območjih države npr. celotnem območju OE Koper ni nobenega odlagališča za inertne odpadke. Začasna rešitev bi bila lahko taka, da bi lokalne skupnosti določila urejena mesta za vsaj začasno skladiščenje gradbenih odpadkov, vključno z zemeljskimi izkopi. Že nekaj let ugotavljamo in opozarjamo, da le z inšpekcijskim ukrepanjem tako pereče problematike ni možno rešiti.

Na novo sprejete uredbe, ki urejajo to področje, so zaradi nejasnih in nedorečenih določb vnesle dodatno zmedo na tem področju. Dodatno k neurejenosti prispeva dejstvo, da manjše količine teh odpadkov, ki nastajajo pri obnovitvenih delih v gospodinjstvih niso opredeljeni kot ločeno zbrane frakcije komunalnih odpadkov. Posledica tega je, da novoustanovljeni občinski inšpektorati množično odstopajo v pristojno reševanje marginalne količine gradbenih odpadkov, ki po logiki izvora odpadkov sodijo v njihovo pristojno obravnavo. Glede na navedeno so nujne zakonodajne spremembe na tem področju.

Nadzor nad obremenjevanjem tal z vnašanjem odpadov

Tudi na področju nadzora obremenjevanja tal z vnašanjem odpadkov je iluzorno pričakovati, da bo sistem vzpostavljen le s pomočjo inšpekcijskega nadzora. Obseg dela se iz leta v leto povečuje nismo pa še zaznali trenda umiritve. V letošnjem letu je bilo na podlagi inšpekcijskih pregledov izdanih 104 inšpekcijskih ukrepov in uvedenih 45 prekrškovnih postopkov.

Pri nadzoru ugotavljamo, da se investitorji (tudi državni organi kot investitorji) zavestno želijo izogniti naloženi obveznosti oddajanja gradbenih odpadkov osebam, ki so registrirane za ravnanje s tovrstnimi odpadki. Pogodbe o prevzemu del sklepajo s podizvajalci, s katerimi jim poleg rušitvenih oziroma gradbenih del odstopajo tudi vse zakonske obveznosti na področju ravnanja z odpadki, pri čemer pa ne določijo lokacije odlaganja teh odpadkov. To ima praviloma za posledico njihovo nenadzorovano odlaganje v okolje, s pretvezo ekološkega izboljšanja tal. V letošnjem letu so bile največje količine odpadkov, s katerimi se je ravnilo na opisan način, zabeležene pri investitorjih BTC d.d., IMOS d.d., A 1 d.d., Grep d.o.o., vsi iz Ljubljane, pri RTH d.o.o. iz Trbovelj, Grča d.d. v Kočevju, Poslovni sistem Merkator d.d., Ljubljana, Slovenske železnice d.o.o., Ljubljana, Srbska pravoslavna cerkev občine Ljubljana, ...Zavezancem so bile v zvezi z ugotovljenim nezakonitim ravnanjem z odpadki izrečene prepovedi glede nadaljnjega odlaganja odpadkov, izdane so bile odločbe o odstranitvi odpadkov na predpisan način, v nekaj primerih pa potekajo v zvezi z izdanimi odločbami tudi izvršilni postopki (Mita d.o.o., Grep d.o.o., ...), zaradi kršitve predpisov pa so bile kršiteljem izrečene tudi globe.

Na območju OE NG so ugotovljeni primeri ilegalnega premeščanja zemljine iz Italije. V primeru ilegalne pošiljke je sprožen postopek vračanja. V primeru vnosa umetno pripravljene zemljine pridobljene po postopku R10 pri predelovalcu odpadka Duino Scavi s.r.l. je bilo ugotovljeno, da za vnos te umetno pripravljene zemljine ni pridobljeno okoljevarstveno dovoljenje. Inšpekcijski zavezanec je v skladu z izdano ureditveno odločbo umetno pripravljeno zemljino vrnil proizvajalcu.

Nadzor nad ravnanjem z organskimi kuhinjskimi odpadki

Za nadzor predpisa so odgovorni inšpektorji za okolje, inšpektorji Zdravstvenega inšpektorata RS in inšpektorji VURS - vsak v okviru svoje pristojnosti. Inšpekcija za okolje in naravo nadzira zbiralce in predelovalce organskih kuhinjskih odpadkov ter izvajalce javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki, zato je v skladu z letnim načrtom dela prednostno nadzirala

obstoječe zbiralce in predelovalce in izvajalce javne službe. Inšpekcija je v letu 2008 nadzor predpisa, ki ureja ravnanje z organskimi kuhinjskimi odpadki, opravila 13-krat in izrekla 1 ukrep.

Nadzor nad ravnanjem z odpadnimi jedilnimi olji in mastmi

Poleg inšpektorjev za okolje so za nadzor ravnanja z odpadnimi jedilnimi olji in mastmi pristojni tudi inšpektorji Zdravstvenega inšpektorata RS, ki nadzirajo povzročitelje odpadnih olj iz gostinstva. Inšpekcija je nadzor opravila 11-krat, nepravilnosti niso bile ugotovljene zato inšpekcijski ukrepi niso bili potrebni.

Predelava biološko razgradljivih odpadkov v kompost

V skladu z načrtom dela je bila v mesecu marcu izvedena akcija nadzora predelave biološko razgradljivih odpadkov v kompostarnah in bioplinarnah. Za njeno izvedbo so bili določeni naslednji cilji:

- ugotovitev stanja na področju predelave biološko razgradljivih odpadkov
- zagotoviti, da se v kompostarnah in bioplinarnah predelujejo le odpadki navedeni v okoljevarstvenem dovoljenju (po vrsti in količini)
- zagotoviti dosledno izvajanje obveznosti monitoringa kompostarn in bioplinarn in rednega letnega poročanja
- odpraviti čezmerne obremenitve okolja
- odpraviti neskladnosti obratovanja kompostarn in bioplinarn z izdanimi okoljevarstvenimi dovoljenji (v nadaljevanju OVD) in Pravilnikom o predelavi biološko razgradljivih odpadkov v kompost (Ur.l. RS, št. 42/04)

Inšpekcijski pregled je bil opravljen v 13 kompostarnah, za odpravo nepravilnosti ugotovljenih pri inšpekcijskem nadzoru so bile izdane 3 inšpekcijske odločbe in 2 opozorili. V prekrškovem postopku sta bili izdani 2 odločbi o prekršku in 1 plačilni nalog. Kompostarni, ki je obratovala brez okoljevarstvenega dovoljenja, je bila izdana odločba o prepovedi obratovanja in izrečena globa za prekršek za pravno v višini 1251,88 Evrov in 1251,88 evrov za odgovorno osebo pravne osebe.

Pri inšpekcijskem nadzoru bioplinarn je bilo izrečeno eno opozorilo na podlagi 33. člena Zakona o inšpekcijskem nadzoru, ena odločba za odpravno nepravilnosti ter uveden prekrškovni postopek zaradi nepravilnosti pri vnosu substrata v tla.

Nadzor nad vnosom nevarnih snovi in gnojil v tla

Namen predpisa, ki ureja vnašanje nevarnih snovi in gnojil v tla, je zmanjšati in preprečiti onesnaženje voda, ki ga povzročajo nitrati iz kmetijskih virov, in urediti uporabo blata iz čistilnih naprav, komposta ali mulja tako, da se preprečijo škodljivi učinki na tla, rastline, živali in ljudi ter tako spodbuditi pravilno uporabo le teh. Pristojnost nadzora je razdeljena med inšpektorje, pristojne za kmetijstvo in inšpektorje za okolje. Nadzor gnojenja in vnosa nevarnih snovi v tla je v pristojnosti kmetijskih inšpektorjev, inšpektorji za okolje pa so pristojni za nadzor vnašanja blata čistilnih naprav in komposta. V letu 2008 smo inšpekcijski nadzor po tem predpisu opravili 17 krat in pri tem izrekli 4 ukrepe in uvedli 2 postopka o prekršku.

Zdravstveni odpadki

Na osnovi podatka, da ravnanje z neinfektivnimi odpadki iz zdravstva na področju Primorske ni urejeno na predpisan način, so bili opravljeni inšpekcijski nadzori ravnanja z odpadki v zdravstvenih domovih Nova Gorica, Ajdovščina in Tolmin. Ugotovljeno je bilo neskladno

ravnanje z neinfektivnimi odpadki iz zdravstva št. 15 01 04 in le delno ločeno zbiranje odpadne embalaže. Po opozorilu inšpekcije na nepravilnosti so jih odpravili oziroma uskladil z določbami predpisov.

Nadzor nad ravnanjem z izrabljenimi motornimi vozili (IMV)

Ugotavljamo, da kljub pogostemu inšpekcijskemu nadzoru (351 pregledov) in odrejenih ukrepov, je področje ravnanja z IMV še vedno dokaj neurejeno. Zaenkrat še ne opažamo napredka na tem področju. Pogosti so primeri, da so nosilci dejavnosti avtoodpadov na podlagi našega ukrepanja, odstranili odpadke in prenehali z dejavnostjo, po kratkem obdobju pa so ponovno pričeli z zbiranjem in razgradnjo IMV. Za učinkovit nadzor in ukrepanje je nujno potrebno izvesti tako spremembe v zakonodaji kot tudi v nadzor pritegniti vse pristojne nadzorne organe.

V drugi polovici leta 2008 je inšpektor za okolje uvedel izvršilni postopek odstranitve več kot 300 IMV na območju največjega nelegalnega avtoodpada v jugovzhodni Sloveniji na Suhorju pri Novem mestu. Ker inšpekcijski zavezanec ni sam izpolnil inšpekcijske odločbe o odstranitvi IMV, je na njegove stroške namesto njega to izvedel koncesionar za ravnanje z IMV, Avto transporti Kastelec s.p., Grosuplje. V dosedanjem poteku izvršbe je bilo odstranjenih 252 IMV, okrog 80 IMV je v tem času odstranil tudi zavezanec sam. Na lokaciji je ostalo še okrog 50 IMV, ki jih v mesecu decembru zaradi slabih vremenskih razmer in težkega terena ni bilo mogoče naložiti in odpeljati..

Na območju dveh romskih naselij v občinah Trebnje in Krško je inšpekcija za okolje in naravo v dveh akcijah odredila odstranitve 60 IMV. Na obeh lokacijah so se nekateri prebivalci ukvarjali z nedovoljenim razgrajevanjem IMV zaradi prodaje odpadnih kovin. Pri tem je pogosto prihajalo do zažiganja vozil zaradi odstranjevanja nekovinskih materialov in nekontroliranega izpuščanja nevarnih tekočin. Cilj izvedenega inšpekcijskega nadzora je bil predvsem zmanjšanje obremenjevanja okolja na teh lokacijah kot posledica nedovoljenega in neustreznega načina razgrajevanja in skladiščenja odpadkov. Zato so pri tem sodelovali tudi izvajalci javnih služb ravnanja s temi odpadki z ustrezno tehnično opremo, ki so zagotovili takojšnji odvoz odpadkov in njihovo nadaljnje ravnanje na predpisan način.

Specifični problem na področju ravnanja z izrabljenimi motornimi vozili (IMV) se je izkazal pri nadzoru malih avto servisov. V okviru svoje dejavnosti, avtoservis med drugim nudi tudi uslugo prevoza poškodovanega vozila (ali IMV) na lokacijo avtoservisa in parkiranje tega vozila, čeprav za slednje nima urejenega parkirišča (vozilo je brez izjave o lokaciji vozila!). Potem, ko lastnik tako parkiranega vozila »ugotovi«, da se vozila ne splača popraviti, ga lastnik dejavnosti kot fizična oseba odkupi, z vozila odstrani uporabne dele, ostanek pa odpelje koncesionarju, brez dokumentov o odstranitvi vozila. Odstranjene uporabne dele nato kot nosilec dejavnosti odproda stranki, ki pripelje svoje vozilo na servisiranje, pri čemer mu glede na sedaj veljavne predpise ni potrebno pridobiti dovoljenja ne voditi evidence o predelavi vozil. Opisan način poslovanja je bil ugotovljen pri VIS Avtotehni in Urbas d.o.o., Avtoservisu Urbas s.p. iz Rakeka in Avtokleparstvu Petrič iz Topola pri Begunjah.

Izrabljene avtomobilske gume (IAG)

Stanje na področju ravnanja z odpadnimi avtomobilskimi gumami se je v obdobju tega poročanja bistveno izboljšalo kar pripisujemo o uveljavitvi novega predpisa, ki je drugače uredil financiranje javne službe zbiranja in odstranjevanja in so storitve javne službe za uporabnike brezplačne. V zvezi s tem so hitrejši tudi inšpekcijski postopki v primeru neznanega povzročitelja odlaganja IAG. Z zemljišča v Slovenski vasi (občina Brežice), v lasti Ministrstva za obrambo RS, je izvajalec javne službe ravnanja z izrabljenimi

avtomobilskimi gumami, Saubermacher Slovenija, po odločbi inšpektorja za okolje, v novembru 2008, odstranil 114 ton IAG. Delo je potekalo štiri delovne dni.

Inšpekcija za okolje in naravo je v marcu 2008 izvedla koordiniran inšpekcijski nadzor pri vseh izvajalcih javne službe ravnanja z izrabljenimi avtomobilskimi gumami (IAG) v RS. Namen inšpekcijskega nadzora je bil predvsem preveriti evidentiranje prevzetih in oddanih IAG in skladnost ravnanja koncesionarjev glede na ostala določila predpisov (Uredba IAG, Pravilnik o ravnanju z odpadki in Uredba o čezmejnem pošiljanju odpadkov). Predmet nadzora so bile količine prevzetih IAG od imetnikov in količine IAG predanih v predelavo kar so inšpektorji preverjali preko evidenčnih listov in ostalih evidenc, ki so jih dolžni voditi izvajalci javne službe. Pregled dokumentacije se je nanašal na obdobje januar – december 2007. Inšpekcijski pregledi so bili opravljeni istočasno pri vseh koncesionarjih in sicer dne 04.03.2008 s pričetkom ob 8.30 uri. V družbi Kemis d.o.o. je bilo pri pregledu evidence in evidenčnih listov ugotovljeno, da je družba v obravnavanem obdobju IAG zbirala le kot zbiralec in ne kot koncesionar, da je zbirala tudi druge gumene odpadke in da je z zbranimi odpadki ravnala v skladu s predpisi. Pri nadzoru v družbi Get Inženiring d.o.o. nepravilnosti sicer niso bile ugotovljene, je pa inšpekcijski zavezanec onemogočal inšpekcijski nadzor. V zvezi s tem je bila v okviru prekrškovnega postopka pravni in njeni odgovorni osebi izrečena globa. Nepravilnosti pri ostalih dveh koncesionarjih s področja nadzora inšpekcije za okolje in naravo niso bile ugotovljene.

Glede na dejstvo, da je v drugi polovici leta 2007 velika količina IAG bila predana v predelavo družbi Albin Promotion, Lovrenc na Pohorju, je bil v akcijo inšpekcijskega nadzora vključeno tudi to podjetje. V zvezi z ugotovitvami izdana inšpekcijska odločba glede skladiščenja izrabljenih avtomobilskih gum v skladu z izdanim vodnim soglasjem na projektno dokumentacijo za pridobitev gradbenega dovoljenja sanacije gramozne jame na zemljiščih v k.o. Lovrenc na Dravskem polju. Inšpekcijski ukrepi so bili odredeni tudi v zvezi s pripeljanimi gradbenimi odpadki iz Avstrije.

Inšpekcijski nadzor ravnanja z odpadnimi gumami in gumenimi odpadki iz proizvodnje je bil opravljen tudi v družbah SAVA TIRES d.o.o. in SAVATECH d.o.o., kjer nepravilnosti niso bile ugotovljene.

Inšpektorji so preverili tudi ravnanje z IAG pri vulkanizerjih. Zavezanci imajo urejene in označene zbirne prostore za odpadne gume. Evidenco vodijo, evidenčne liste imajo, letna poročila so posredovana na ARSO, Ljubljana v predpisanih rokih. Inšpekcijski ukrepi niso bili potrebni.

Nadzor nad ravnanjem z ladijskimi odpadki

Namen predpisa je zmanjšanje nezakonitega odmetavanja ladijskih odpadkov in ostankov tovora v morje z zagotavljanjem pristaniških zmogljivosti za prevzem ladijskih odpadkov in ostankov tovora ter s tem izboljšanje varstva morskega dna. V RS je 16 obstoječih pristanišč, njihovi upravljavci so morali zagotoviti namestitev ustreznih pristaniških zmogljivosti za prevzem ladijskih ostankov in ostankov tovora. Inšpekcija je na tem področju obravnavala dva primera, odrejen je bil en inšpekcijski ukrep.

Nadzor nad ravnanjem z odpadnimi fitofarmacentskimi sredstvi

Namen predpisa je zmanjšanje količine odpadnih fitofarmacetskih sredstev in povečanje ponovne uporabe neuporabnih fitofarmacetskih sredstev ter njihovih ostankov. V skladu s tem predpisom, ki je v pristojnosti nadzora inšpektorjev za okolje in kmetijskih inšpektorjev, so morali obstoječi proizvajalci, pridobitelji in uvozniki izpolniti svojo prvo poročevalsko

obveznost do 31.12.2007, ostale obveznosti iz predpisa pa do 31.07. 2008. Inšpekcija je na tem področju obravnavala enega zavezanca (Unichem d.o.o., Vrhnika), ki mu je, ker ni bil vpisan v evidenco proizvajalcev, pridobiteljev in uvoznikov fitofarmaceutskih sredstev, izrekla globo.

4.3.3 Zaščita voda

Nadzor po predpisih, ki urejajo področje voda, je inšpekcija opravila 1327-krat in izrekla 527 ukrepov. Na tem področju je bilo izrečenih tudi 73 ukrepov po Zakonu o prekrških.

Emisije snovi v vode

Inšpektorji za okolje so na področju nadzora emisij snovi in toplote pri odvajanju tehnoloških odpadnih vod opravili inšpekcijski nadzor 642 krat in pri tem odredili 235 inšpekcijskih ukrepov in uvedli 36 prekrškovnih postopkov. Na področju inšpekcijskega nadzora emisij snovi in toplote v vode pri odvajanju biorazgradljivih voda pa so je bil izvedenih 192 inšpekcijskih nadzorov, odrejenih 69 inšpekcijskih ukrepov in izrečenih 7 glob.

Zaradi nekontroliranega izpusta odpadnih voda v tla ali javno kanalizacijo so bila obravnavana kmetijska gospodarstva z dejavnostjo proizvodnje oljčnega olja. Zavezanci bodo na osnovi opravljenih meritev obratovalnega monitoringa ali prvih meritev izkazali usklajenost posameznega izpusta z dovoljenimi mejnimi vrednostmi..

S ciljem zagotoviti usklajenost emisij snovi v vode pri čezmernih obremenjevalcih okolja smo v letu 2008 izvedli sistematičen nadzor čezmernih onesnaževalcev s tehnološkimi in biorazgradljivimi odpadnimi vodami. Nadzor je potekal na podlagi posredovanih podatkov Agencije RS za okolje o obremenjevalcih okolja, ki so bili v letih 2004, 2005 in 2006 registrirani kot povzročitelji čezmerne obremenitve z emisijami snovi v vode. Prvi del akcije se je izvedel v mesecu avgustu 2008, drugi del pa v mesecu septembru in oktobru 2008. Skupno je bilo pregledanih 130 zavezancev. Iz rezultatov akcije je mogoče ugotoviti, da ima 54% zavezancev, ki so bili v letih od 2004 do 2006 čezmerni onesnaževalci s svojimi odpadnimi vodami, v letu 2007 oz. v 2008 usklajene emisije. Inšpektorji so čezmernim obremenjevalcem izdali 45 odločb oz. opozoril in uvedli 6 prekrškovnih postopkov. V primeru nekaterih pa kljub ugotovljenim neskladnostim ukrepi niso bili odrejeni, ker prepis določa prehodne roke za prilagoditev obveznosti, ki še niso potekli.

Izkazalo se je, da je pogosta situacija, ko inšpekcijski zavezanci nepravilnosti na podlagi odrejenega ukrepa inšpektorja odpravijo, vendar se v določenih primerih pri istem zavezancu, ponovno pojavlja čezmerna obremenitev, ki pa se nanaša na druge parametre. Razlogi so lahko različni: spremembe kapacitete ali določene spremembe v tehnoloških postopkih naprave, spremembe v načinu ravnanja s TOV, slabši nadzor zavezanca nad delovanjem čistilne naprave, pomanjkljivo znanje zavezanca, ...). Pričakujemo, da bo v bodoče takih situacij manj, saj naj bi okoljevarstvena dovoljena odpravila to vrzel.

Pomembna ugotovitev akcije nadzora je tudi dejstvo, da bi s sprotnim posredovanjem podatkov, o čezmernih obremenjevalcih okolja, s strani Agencije RS za okolje, ki preverja kakovost opravljenih monitoringov (102. člen ZVO), hitreje dosegli višjo stopnjo usklajenosti zavezancev s predpisi.

Zaščita podtalnice

Skupno je bilo na tem področju opravljenih 313 pregledov, izrečenih 161 ukrepov in uvedenih 19 postopkov o prekršku.

Nadzor skladiščnih naprav za nevarne in škodljive snovi je potekal pretežno vzporedno z nadzorom po drugih področjih, v nekaj primerih pa zaradi prejetih prijav ali drugačnih zaznav o nepravilnostih tudi samo po tem področju. Kot že vrsto let doslej ugotavljamo, da je stanje

na tem področju slabo, kar je v veliki meri posledica zastarele oziroma pomanjkljive normativne ureditve. Nujna je posodobitev predpisov, predvsem z obveznostjo vzpostavitve evidence oziroma katastra skladiščnih naprav, določitvijo načina periodičnega preizkušanja in izvajalcev teh preizkusov ter določitvijo prekrškov za nepravilna ravnanja.

Izstopa tudi problem neurejenih oziroma nezgrajenih pretakališč nevarnih snovi, ki so po predpisu obvezna. Iz te problematike niso izključeni celo nekateri na novo zgrajeni objekti. Posamezni zavezanci so po inšpekcijskem ukrepu, ko so ocenili, da zaradi pomanjkanja površine, pretakališča ne morejo zgraditi, ta problem rešili tako, da so s pogodbo o dobavi kurilnega olja zavezali trgovca, da ta zagotovi za čas pretakanja goriva mobilno pretakališče oziroma so si zavezanci pridobili mobilne pretakalne ploščadi sami.

Na podlagi inšpekcijskega ukrepanja je bil pri zavezancu Nafti petrochem d.o.o., ki je obrat tveganja za okolje, dosežen pomemben premik pri povečanju varnosti skladiščenja nevarnih snovi. Nafta petrochem d.o.o. je na podlagi odločb inšpektorja doopremila skladiščne naprave z vidika varnosti tako, da je sedaj 19 rezervoarjev s skupno kapaciteto 3950 m³ varovanih pred prepolnitvijo. Skupaj z dejstvom, da so bili v letu 2007 sanirani tudi lovilni prostori navedenih rezervoarjev, pomeni to pomemben prispevek k varstvu okolja. V navedeni družbi poteka podobna sanacija še v enem obratu s skupno kapaciteto 350m³, ki bo zaključena v januarju 2009, istočasno pa poteka še sanacija lovilnih prostorov na še enem obratu s skupno kapaciteto rezervoarjev 23000m³.

4.3.4 Urejanje voda in gospodarjenje z njimi

Na področju urejanja voda in gospodarjenja z njimi so inšpektorji opravili 901 nadzor, izrekli 305 ukrepov za odpravo nepravilnosti in uvedli 100 postopkov po Zakonu o prekrških. Opažamo izrazit porast prekrškovnih postopkov kar pripisujemo spremembi Zakona o vodah, ki sedaj omogoča sankcioniranje kršiteljev v primeru posega brez vodnega soglasja

Posegi na vodna in priobalna zemljišča

Stanje na področju posegov na vodna in priobalna zemljišča se bistveno ni izboljšalo napram preteklim letom. Najpogostejše kršitve predstavljajo nasipavanja različnih odkopnih in odpadnih materialov, predvsem gradbenih odpadkov na vodna, priobalna in poplavna zemljišča, ter gradnja različnih objektov na priobalnih zemljiščih. Velik del nasipavanj je izvedenih z namenom pridobivanja in širitve kmetijskih površin na račun vodnih in priobalnih zemljišč, kar je povezano tudi s pridobivanjem subvencij. Ti posegi se pogosto izvajajo na zamočvirjenih mokriščnih »neplodnih« površinah. Na tem področju opažamo razhajanja v ciljih med ZV-1 in zakonodajo s področja kmetijstva.

Nepravilnosti se pojavljajo tudi pri urejanju vodotokov pred škodljivim delovanjem voda, kjer fizične osebe izvajajo razne protierozijske ureditve brežin brez potrebnega vodnega soglasja. Takšnemu stanju je v veliki meri kriv drag in zahteven postopek za pridobitev vodnega soglasja in nezadostni posegi države in lokalnih skupnosti v zvezi z izvajanjem ukrepov varstva pred škodljivim delovanjem voda, predvsem pri manjših zadevah.

Večina postopkov se je vodila na osnovi prejetih prijav, tako posameznikov kot javne službe s področja urejanja voda. Z dopolnitvami ZV-1A so se možnosti ukrepanja na tem področju izboljšale. Sprememba predpisa sedaj omogoča kaznovanje kršiteljev v primeru posega brez vodnega soglasja zato se je število prekrškovnih postopkov na te področju povečalo. Težave pa še vedno predstavlja neobvladljivo število nepravilnosti na tem področju, ki jih inšpektorji za okolje ne zmoremo obravnavati. Za večjo učinkovitost bi bilo nujno:

- učinkoviteje organizirati in opremiti rečno nadzorno službo ter

- predpisati, da izvršbe odločb, izdanih po ZV-1 v primerih, ko je potrebna izvršba po drugi osebi, opravlja izvajalec javne službe urejanja voda. Predvsem bi bilo to potrebno pri nedovoljenih posegih na vodna in priobalna zemljiščih ter ogrožena območja.

V mesecu juliju smo prejeli večje število prijav v zvezi z omejevanjem prostega dostopa ob morskem dobru naravnih kopališč in sicer zaradi zaračunavanja vstopnine za kopanje zato smo zagotavljanje prostega dostopa preverili na vseh naravnih morskih kopališčih. V primerih (7), kjer je bilo ugotovljeno, da upravljavci naravnih kopališč ovirajo prost dostop do morja s pobiranjem vstopnine za kopanje, je bila izdana odločba za zagotovitev prostega dostopa do morja. Upravljavcem naravnih kopališč, ki so poleg pobiranja vstopnine imeli postavljeno tudi oviro, ki preprečuje prost prehod ob morskem dobru (3), je bila z odločbo odrejena tudi odstranitev te ovire. Izvršilni postopki so še v teku.

Raba vode pri večjih porabnikih

V letošnjem letu smo s tega področja obravnavali predvsem posebno rabo vode za proizvodnjo električne energije. Prijave so se nanašale na pomanjkljivo zagotavljanje ekološko sprejemljivega pretoka, naknadno pa je bilo ugotovljeno, da ima nekaj območij, na katerih prihaja do kršitev, tudi status naravne vrednote. Ker metodologija za določanje minimalnega dovoljenega pretoka (Qes) še ni sprejeta, so inšpektorju ukrepali le v primerih, ko je bila na zajetju odvzeta celotna količina vode iz vodotoka. Uvedeni prekrškovni postopki še niso zaključeni, ker so bile podane zahteve za sodno varstvo. Ugotovitev inšpekcijskega nadzora je tudi, da večina koncesionarjev še nima izdelanih predpisanih poslovnikov za obratovanje, njihovi osnutki pa so že daljši čas na ministrstvu v reševanju. Posledica tega je, da so obveznosti imetnikov vodne pravice v zvezi z varstvom pred škodljivim delovanjem voda in obratovanjem v primeru visokih voda nejasne, vzdrževanje vodotokov in vodne infrastrukture pa neprimerno.

Na osnovi obvestil Agencije RS za okolje o zavezancih, ki niso izpolnili obveznosti plačila vodnega povračila so inšpektorji uvedli inšpekcijske postopke in na podlagi ugotovitev tudi prekrškovne postopke. V nekaterih primerih (uporaba pitne vode in zalivanje) je bil odrejen ukrep vgradnja merilca pretoka, ki je realiziran.

Skupno so inšpektorji na tem področju izrekli:

- 19 prepovedi rabe vode (namakanje, tehnološki namen,energetsko koriščenje, ribogojnica)
- 10 prepovedi uporabe objektov brez vodnega dovoljenja

4.3.5 Varstvo narave

Nadzor po predpisih, ki urejajo področje varstva narave, je inšpekcija opravila 336-krat in pri tem izrekla 118 ukrepov ter uvedla 40 postopkov po Zakonu o prekrških. Delo na tem področju je potekalo predvsem na osnovi prijav, izvedena je bila le akcija preventivne narave na področju vožnje v naravnem okolju. Še vedno pogrešamo delovanje naravovarstvene nadzorne službe s polnimi pooblastili, ki bi lahko takoj učinkovito ukrepala na kraju kršitev.

Biotska raznovrstnost

Na področju biotske raznovrstnosti je bilo opravljenih 63 pregledov, izrečenih 18 ukrepov ter obravnavanih 5 primerov kršitev po Zakonu o prekrških.

V letu 2008 je inšpekcijski nadzor potekal večinoma na podlagi prijav, predvsem Zavoda RS za varstvo narave in posameznikov, ki pa jih je bilo v primerjavi z letom 2007 občutno več. Predvidevamo, da so aktivnosti v zvezi z trgovanjem in gojitvijo zavarovanih vrst bistveno večje, kot pa bi lahko sklepali na osnovi prejetih prijav, vendar se zaradi nezadostne

kadrovske zasedbe nismo usmerili v sistematično odkrivanje nepravilnosti. V okviru nadzora nad izvajanju CITES uredbe smo med drugim obravnavali dva posameznika, od katerih se eden ukvarja z množično komercialno gojitvijo plazilcev, pretežno želv, ki so CITES vrste, drugi pa ima dovoljenje za komercialno gojitev treh vrst želv. Nepravilnosti pri nadzoru ni bilo ugotovljenih. Obravnavali smo tudi primer prodaje preproge, v katero so bili vdeleni deli CITES osebkov, pri čemer pa nepravilnosti ni bilo ugotovljenih. V primeru nelegalne prodaje kože geparda na boljšem trgu v Ljubljani pa je inšpektor ukrepal z začasnim odvzemom kože in kršitelju v okviru prekrškovnega postopka izrekel tudi globo.

V Živalskem vrtu v Ljubljani je bilo v zvezi z izdanim dovoljenjem ARSO za zadrževanje živali prostoživečih domorodnih in tujerodnih vrst v ujetništvu z namenom prikazovanja javnosti, opravljenih več nadzorov, pri čemer ni bilo ugotovljenih ravnanj, ki bi bila v nasprotju z izdanim dovoljenjem dovoljenjem. Ugotovljeno pa je bilo, da se v živalskem vrtu v ujetništvu zadržuje po pet osebkov navadnih varijev in zlatoličnih gibonov, katerih bivalni pogoji ne ustrezajo minimalnim zahtevam predpisa. Za odpravo te nepravilnosti je bila zavezancu izdana ureditvena odločba in kršitelju izrečena tudi globa.

Inšpekcija je ukrepala tudi v primeru vznemirjanja lastovk v času gnezdenja. Pri obnovi fasade stavbe v Ljubljani je namreč prišlo do uničenja njihovega gnezda, zato je bila kršitelju izrečena globa.

Varstvo naravnih vrednot

Inšpektorji so nadzor opravili 232 krat in pri tem izrekli 88 ukrepov in uvedli 32 postopkov o prekršku.

Velik del ozemlja v Sloveniji predstavljajo zavarovana območja, tako da s tega področja prejemamo vedno številnejše prijave. Večino prijav nam posredujejo tako upravljavci (Triglavski narodni park) kakor tudi Zavod RS za varstvo narave. Velika pomanjkljivost sistema je, da varovana in nekatera zavarovana območja nimajo določenega upravljavca niti niso izdelani načrta upravljanja, kar je eden od razlogov za pogoste nedovoljene posege v naravo na teh območjih. Zaradi ugotovljenega ravnanja v nasprotju s predpisanimi pravili ravnanja v varovanem območju Natura 2000, poseganja v naravo na varovanih in zavarovanih območjih, so bila izdana opozorila, v primerih odlaganja zemeljskega izkopa na ta območja pa izdane odločbe, ki so zavezancem nalagale obveznost vzpostavitve prvotnega stanja. V slednjih primerih so bile kršiteljem izrečene tudi globe.

Med kršitvami najpogosteje ugotavljamo razna nasipavanja gradbenih odpadkov in izkopnih materialov na območjih naravnih vrednot, kakor tudi postavitve različnih objektov in urejanje okolice. Pogoste in najbolj odmevne so nezakonite širitve ali izdelave novih poti na zavarovanih območjih, predvsem v visokogorju kot tudi poškodovanje posameznih naravnih vrednot (drevored pinij med Strunjanom in Portorožem, Drevored platan in lip na Koprski cesti v Portorožu). V primeru uničenja drevesne naravne vrednote je bila na predlog inšpekcije odpravljeno gradbeno dovoljenje, ki je bilo izdano brez zakonsko predpisanega naravovarstvenega soglasja.

Pri odpravljanju nepravilnosti na tem področju je dobro sodelovanje z Zavodom RS za varstvo narave, ki je s strokovnimi mnenji za sanacije vključeno v inšpekcijski postopek.

Zoper zavezance, ki so izvajali posege v varovanih območjih brez pridobljenega naravovarstvenega soglasja je bilo uvedenih več postopkov o prekršku, tako zoper Elektro Celje d.d. zaradi vzdrževanja daljnovoda v območju N2 Volčke, fizičnim osebam zaradi gradnje gozdne vlake v območju N2 Kamniško Savinjske Alpe.

Zavezancu Unior Program turizem d.d. iz Zreč je bila izdana odločba o prepovedi nadaljevanja del v zvezi z izgradnjo štartno ciljnega objekta in prog za tek na smučeh na lokaciji Rogla – območje N2 in sanacija že izvedenega posega, saj ga je podjetje izvedlo brez pridobljenega naravovarstvenega soglasja.

Na območju Vrbine pri Brežicah je prišlo do nedovoljenega zasipanja mokrišča, ki predstavlja življenjski prostor želve močvirske sklednice, z zemeljskimi izkopi. S hitrim ukrepanjem in izrečeno prepovedjo, je bilo preprečeno popolno uničenje mokrišča, na območju katerega je uporabnik zemljišča nameraval urediti obdelovalne površine.

Jame

Kljub temu, da so jame so s specialnim zakonom zavarovane kot naravna vrednota državnega pomena, še vedno ni urejeno njihovo upravljanje in njihov status. Neurejen upravljavski status se odraža v slabem stanju jam, v njihovem poškodovanju ali onesnaženju. Običajno je povzročitelj poškodovanja oz. kršitev neznan, ker gre za zatečeno stanje zato tudi ni možno nikomur naložiti bremena sanacije niti izreči kazni za storjeno kršitev. Glede nato je nujno, da se upravljavski status uredi čimprej in s tem resnično zagotovi njihovo varstvo in ohranjanje.

Inšpekcijsko ukrepanje pa je bilo izvedeno v primeru kršitev varstvenega režima in čezmerne obremenitve s hrupom v Postojnski jami, zaradi organizirane javne prireditve. Ugotovljen je bil namreč prekoračen obseg dovoljene prireditve iz naravovarstvenega soglasja. Zaradi storjenega prekrška je bila kršitelju izdana odločba o prekršku s predpisano globo.

V primeru izvajanja reševalne vaje v jami brez predpisanega dovoljenja je bila kršitelju Jamarska zveza Slovenija izrečena globa in prepoved izvajanja vaj brez predpisanega dovoljenja.

Inšpekcija je ukrepala tudi v primeru, ko je bilo ugotovljeno, da Turistično društvo Krka na lokaciji Krške jame lovi človeške ribice in jih zadržuje v ujetništvu v akvariju v jami z namenom prikazovanja javnosti brez predpisanega dovoljenja.

Vožnja v naravnem okolju

Trend vožnje v naravnem okolju tako s kolesi kot z motornimi vozili narašča. Poleg vožnje po brezpotjih, planinskih poteh in vlakah, se povečuje tudi število lokacij, kjer se brez dovoljenj urejajo različni poligoni. Pri odpravljanju kršitev s tega področja predstavlja večji problem odkrivanje identitete kršitelja, ter prenizke neučinkovite globe.

V okviru nadzora vožnje v naravnem okolju je potekala akcija pri podjetjih, ki prodajajo ali izposojajo vozila za vožnjo v naravi. Vodenih voženj obravnavani zavezanci večinoma ne organizirajo, oziroma le po kategoriziranih cestiščih. Akcija, ki je imela preventivni namen, predvsem opozarjanje na prepovedana ravnanja in seznanjanja z vsebino uredbe, je vključevala tudi podjetja, ki vožnje v naravi organizirajo in svojo dejavnost oglašujejo preko medijev (npr. turistične agencije). Ugotovitve so pokazale, da v slovenskem prostoru poteka intenzivna prodaja in izposoja vozil za vožnjo v naravi ter organiziranje voženj v naravi. V kar 68% pregledanih podjetjih so predstavniki izjavili, da se interes ljudi za vožnjo v naravi oziroma tovrstno preživljanje prostega časa povečuje iz leta v leto. Pri tem je dobra polovica podjetij (52,6%) zagotavljala seznanjanje strank z določili uredbe o prepovedi vožnje z vozili v naravnem okolju že pred izvedbo akcije, ostali pa ga zagotavljajo po njej. V času akcije je bilo izrečenih 16 opozoril.

V času akcije je bilo zabeleženih največ izposoj gorskih koles, organizacija voženj s kolesi v glavnem poteka v okviru vodenih tur po dovoljenih območjih. V prvi polovici leta 2008 oziroma do termina opravljenih pregledov je bilo prodanih 167 štirikolesnikov, 85 motornih sani in 478 motornih koles. Po podatkih edinega prodajalca motornih sani je v Sloveniji skupno registriranih cca. 5000 lastnikov motornih sani.

Izvedena akcija je jasno pokazala, da prodaja in izposoja vozil za vožnjo narašča in da veljavna zakonodaja tako glede višine kazni kot določanja pogojev izvajanja vožnje v naravi ni ustrezna in zahteva čimprejšnje spremembe in posodobitve.

Delo inšpekcije je bilo učinkovito tudi v primeru nameravanih organiziranih voženj v naravnem okolju, kjer je bila vključena tudi policija. Zaradi uspešnega sodelovanju obeh organov organizirana vožnja s terenskimi vozili ni bila izpeljana, oglaševanje prek spleta je bilo preklicano. Ravno tako je bilo oglaševanje vožnje s terenskimi vozili kot dodatna turistična ponudba preklicana, ker agencija nima lastnih vozil za izvedbo tovrstnih voženj. V obeh primerih je bilo izrečeno opozorilo.

Pri obravnavanju posega v naravo na območju Notranjskega regijskega parka, to je ureditve površin na zasebnem zemljišču za namen izvajanja vožnje v naravnem okolju, je inšpekcija prepovedala vožnjo in lastniku zemljišča odredila vzpostavitev območja v prvotno stanje. Zavezanec je ukrep inšpekcije izpolnil.

4.3.6 Kemikalije in GSO

Inšpektorji so nadzor opravili 46-krat in pri tem izrekli 17 ukrepov in uvedli 1 postopek o prekršku.

Ozonu škodljive snovi

V letu 2008 smo pri rednih inšpekcijskih pregledih zavezancev nadzirali izvajanje preizkusa tesnosti na napravah, ki vsebujejo ozonu škodljive snovi. Kršitev ni bilo ugotovljenih. Zaradi sprememb zakonodaje smo načrtovano akcijo nadzora na tem področju predstavili na pomlad 2009. Smo pa nadzor ravnanja z ozonu škodljivimi snovmi vključili v akcijo nadzora v kemičnih čistilnicah. Od pregledanih 67 naprav le 3 naprave za kemično čiščenje uporabljajo ozonu škodljive snovi. Preizkus tesnosti naprave v 2 primerih ni bil opravljen, pri enem upravljavcu pa je preskus tesnosti opravil serviser iz tujine, ki ni imel pooblastila s strani Agencije RS za okolje. Ugotovljeno je, da manj kot 5 % pregledanih naprav vsebuje ozonu škodljive snovi in da gre za naprave, ki jih je možno z nakupom dodatne opreme uskladiti z zahtevami uredbe HHOS.

Novije naprave za kemično čiščenje, ki imajo izjavo proizvajalca naprave o skladnosti, imajo v napravah kot hladilni medij plin R 404, ki pa ni ozonu škodljiva snov, niti kot toplogredni plin ni naveden v prilogi 1 Uredbe (ES) št. 842/2006 Evropskega parlamenta in sveta o določenih fluoriranih toplogrednih plinih.

Nadzor gensko spremenjenih organizmov

Na tem področju je inšpekcija opravila 13 inšpekcijskih pregledov in izrekla 6 ukrepov.

Opravljen sta bila dva kontrolna inšpekcijska pregleda pri zavezancu Lek d.d. in Univerza v Ljubljani, Veterinarska fakulteta, Center za genomiko živali. V obeh postopkih je bilo na podlagi predložene dokumentacije zavezanca ugotovljeno, da so bile v inšpekcijskem postopku ugotovljene pomanjkljivosti odpravljene, zato se je postopek ustavil.

Pri rednem inšpekcijskem nadzoru v Kemijskem inštitutu Ljubljana, ki izvaja dela v zaprtem sistemu varnostnega razreda 1 so bile ugotovljene pomanjkljivosti (uskladitev Načrta ukrepov za primer nesreče, obveščanje pristojnih organov o sprejetju Načrta ukrepov za primer nesreče, sprejetje SOP za čiščenje zaprtega sistema, sanacija manjše poškodbe tal) za katere je bilo izrečeno opozorilo in določen rok uskladitve 1.3.2009. Pri pregledu je bilo tudi ugotovljeno, da je zavezanec v letu 2007 začel uporabljati nekatere dodatne prostore za delo z GSO v varnostnem razredu 1. Zavezanec v teh sistemih sicer zagotavlja vse zadrževalne ukrepe, vendar na ministrstvo ni podal nove prijave za vpis zaprtega sistema v Register GSO,

pač pa je razširitev prostorov le naznanil ministrstvu v letnem, poročilu. Glede na določbo 2. odstavka 15.člena Zakona o ravnanju z gensko spremenjenimi organizmi (Uradni list RS, št.23/05) mora prijavitelj zaprti sistem pred prvo uporabo za delo z GSO v zaprtem sistemu prijaviti ministrstvu, zato je bilo izrečeno opozorilo, da mora zavezanec v roku enega meseca Ministrstvu za okolje in prostor za prostore, ki so bili dodatno vključeni v zaprti sistem podate pisno prijavo za vpis v register GSO.

Redni inšpekcijski pregled ravnanja z GSO v zaprtem sistemu je bil opravljen tudi pri zavezancu Inštitut Jožef Stefan. Ugotovljeno je bilo, da zavezanec izvaja dela v laboratorijih in enoti za delo z živalmi, vse v varnostnem razredu 1. Zavezanec vodi vso zahtevano dokumentacijo. Pri ogledu so bile ugotovljene manjše pomanjkljivosti (poškodovani pulti, tla) v treh laboratorijih v 2.nadstropju in pomanjkljivost pri zagotavljanju zadrževalnih ukrepov v hlevčku (zamrežena okna). Zavezanec je bil na te pomanjkljivosti opozorjen z opozorilom na zapisnik in določen je bil rok za odpravo pomanjkljivosti.

Pri ostalih pregledanih zavezancih bistvene neskladnosti niso bile ugotovljene.

4.3.7 Industrijsko onesnaževanje

Opravljen je bilo 1403 inšpekcijskih nadzorov, izrečenih 423 ukrepov ter uvedenih 168 postopkov o prekršku.

Naprave, ki lahko povzročijo onesnaženje večjega obsega (IPPC naprave)

V skladu z letnim načrtom dela je bil opravljen inšpekcijski nadzor vseh obstoječih naprav, ki lahko povzročijo onesnaževanje večjega obsega saj te naprave sodijo v prvo prioriteto inšpekcijskega nadzora. Glede na izvedeno rangiranje inšpekcijskih zavezancev je potrebno pri teh inšpekcijskih zavezancih opraviti celovit redni inšpekcijski pregled najmanj enkrat letno. Pri zavezancih, ki imajo za obratovanje obstoječe naprave že pridobljeno okoljevarstveno dovoljenje, so inšpektorji preverjali skladnost njihovega obratovanja z izdanim dovoljenjem. Pri zavezancih, ki so še v postopku pridobitve tega dovoljenja pa so inšpektorji preverjali izvajanje ukrepov za uskladitev obratovanja z okoljevarstvenimi predpisi na področju emisije snovi v zrak, emisije snovi v vode, hrupa v okolje, ravnanja z odpadki, preprečevanja nesreč in omejevanja njihovih posledic.

Pri nadzoru slednjih zavezancev je bilo ugotovljeno, da jih je velika večina v letu 2008 intenzivno nadaljevala z izvajanjem odrejenih sanacijskih ukrepov za odpravo čezmernega obremenjevanja okolja z emisijami, od katerih jih je nekaj v tem letu tudi zaključenih. Tako so v družbi Ljubljanske mlekarnice d.d., Obrat Ljubljana uspešno zaključili tretjo fazo izvajanja sanacijskega programa, ki ga je v letu 2004 potrdilo ministrstvo in s tem odpravili čezmerno obremenjevanje okolja z odpadnimi vodami. Tudi družba Litostroj ulitki je na podlagi odrejenih ukrepov inšpekcije v tem letu uredila emisije snovi v zrak iz proizvodnje ulitkov. Zgradila je nov odpraševalni sistem, ki bo preprečeval občasne nenadzorovane izpuste v okolje, do katerih je v preteklosti pogosto prihajalo zaradi neustrezne kapacitete obstoječe čistilne naprave. Družba Steklarna Hrastnik – PE Vitrum je z izpolnitvijo, v letu 2006 odrejenega sanacijskega ukrepa inšpekcije v zvezi s čezmernim obremenjevanjem okolja z odpadno tehnološko vodo, to očistila do predpisanih vrednosti parametrov za izpust v vodotok in s tem odpravila čezmerno obremenjevanje okolja. Družba Acroni d.o.o. Jesenice je izvedla 4. fazo sanacijskega programa. Z izvedenimi ukrepi so se zmanjšale količine prahu iz obrata jeklarne, zmanjšali so porabo hladilne vode za 95 %, postavili nove parne kotlovnice v jeklarni, zgradili novo čistilno napravo za čiščenje hladilnih vod iz vroče valjarne in izvedli rekonstrukcijo protihrupne komore v jeklarni.

Tudi sanacijski programi v družbah Radeče papir in Metal Ravne se izvajajo v skladu s potrjenimi terminskimi plani.

Inšpektorji za okolje so v letu 2008 izdali 8 odločb o prepovedi obratovanja obstoječih naprav, ker je bilo v inšpekcijskih postopkih ugotovljeno, da obratujejo brez predpisanega dovoljenja, razlogi za neizpolnitev te obveznosti pa niso na strani ministrstva. Vsi inšpekcijski zavezanci spoštujejo odredjene ukrepe. V zvezi z ugotovljenimi kršitvami so bili uvedeni tudi prekrškovni postopki in izdane predpisane globe.

Odločba o prepovedi obratovanja naprave je bila izdana tudi v primeru družbe, ki sicer ima okoljevarstveno dovoljenje za obratovanje obstoječe naprave in obratuje v skladu z njim vendar ni pridobila dovoljenja za novo postavljene komorne peči za žganje keramike in sušilno razpršilnega stolpa za pripravo (sušenje) keramičnih granulativov.

Nadzor emisije toplo-grednih plinov

Inšpekcijski nadzor se je izvajal v okviru rednih celovitih pregledov inšpekcijskih zavezancev. Tekstina d.d., Tovarniška cesta 15, Ajdovščina je po opozorilu inšpekcije ministrstvu posredovala prijavo spremembe kurilne naprave z namenom odobritve spremembe dovoljenja za izpuščanje toplogrednih plinov.

Nadzor nad obrati tveganja za okolje

Inšpektorji za okolje so pri izvajanju nadzora opravili 62 inšpekcijskih pregledov, izrekli 19 inšpekcijskih ukrepov in dva ukrepa v prekrškovnem postopku. V drugi polovici leta 15.7.2008 je bila uveljavljena nova Uredbe o preprečevanju večjih nesreč in zmanjšanju njihovih posledic, ki je v celoti nadomestila prejšnji predpis. Ena od bistvenih novosti predpisa je nov rok za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja za obstoječe obrate in sicer do 31. decembra 2010.

V letu 2008 je bilo pregledanih 23 obratov večjega tveganja za okolje ter 16 obratov manjšega tveganja za okolje. Pri izvajanju inšpekcijskega nadzora so inšpektorji preverjali predvsem sistem obvladovanja varnosti s poudarkom na varnostnih sistemih in pripravi na izbrane scenarije možnih nesreč. Preverjeno pa je tudi bilo, ali so v obratih večjega tveganja, glede na spremembo zakonodaje, pregledali informacijo za javnost o varnostnih ukrepih in jo prilagodili zahtevam novega predpisa. Največ nepravilnosti smo ugotovili pri obveznosti obratov večjega tveganja za zagotovitev informacije za javnost o varnostnih ukrepih. Razlog za nespoštovanje je v večini primerov bojazen upravljavcev obratov tveganj o negativnem odzivu okolice. Za odpravo nepravilnosti smo izrekli ustrezne ukrepe in uvedli postopek o prekršku v primeru, ko zavezanec ni sporočil ministrstvu podatke o pooblaščenca za varstvo okolja, čeprav je bila že na pregledu v lanskem letu seznanjen, da je to potrebno storiti.

V zvezi z izrednim dogodkom, do katerega je prišlo v družbi Fenolit d.d., ki je obstoječa naprava, ki lahko povzroči onesnaževanje večjega obsega in obenem tudi obrat večjega tveganja za okolje, je inšpektor pri tem zavezancu opravil izredni inšpekcijski nadzor. Ugotovil je, da v obratu ni prišlo do nesreče večjega obsega, temveč do okoljske nesreče, o kateri pa povzročitelj ni nemudoma obvestil Regijskega centra za obveščanje, kot mu to obveznost nalaga predpis. Zato je bila kršitelju z odločbo o prekršku izrečena globa.

Emisije snovi v zrak iz ostalih naprav

Inšpektorji so opravili 375 nadzorov in izrekli 129 ukrepov ter uvedli 43 postopkov o prekršku.

V aprilu 2007 je bila sprejeta nova Uredba o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja, ki je prinesla nove prilagoditvene roke za uskladitev delovanja teh virov. Po novem je prilagoditveni rok za mejne vrednosti emisij za obstoječe naprave 31.12.2010. Določen je tudi rok za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja za druge naprave in sicer 31.12.2011. Ne glede na to pa so inšpektorji nadzirali izvajanje predpisanih obveznosti kot npr. izvajanje obratovalnega monitoringa, sprejem poslovnika čistilnih naprav in obveznost vodenja obratovalnih dnevnikov, ki so jih zavezanci dolžni izvajati takoj. Inšpektorji so v takih primerih uvedli prekrškovni postopek.

Skupna inšpekcija na področju kemijske varnosti je bila izvedena v družbi EXOTERM-IT d.o.o. v Kranju. Na podlagi ugotovitev inšpekcijskega nadzora je bila izdana odločba o izvedbi obratovalnega monitoringa emisije snovi v zrak za nov izpust in ureditvi predpisane višine vseh odvodnikov, ki emitirajo snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja.

Kurilne naprave

Na področju emisij snovi iz kurilnih naprav so inšpektorji opravili 541 nadzorov, izrekli 160 ukrepov in uvedli 99 postopkov o prekršku.

Največ kršitev je bilo ugotovljenih na področju izvajanja javne službe za male kurilne naprave. Upravljalci malih kurilnih naprav namreč še vedno pogosto onemogočajo izvajanje dimnikarskih storitev kar se odraža v velikem številu prekrškovnih postopkov na tem področju. Sprememba predpisa, ki ureja izvajanje javne službe dimnikarskih storitev, je prinesla nekaj več reda glede pristojnosti in ukrepanja na tem področju. Bistvena novost je, da je sedaj iz predpisa jasna odgovornost za strokovni nadzor, po zadnji novelaciji pa je dodana tudi možnost sankcioniranja v primeru izvajanja javne službe brez koncesije. Kljub dejstvu, da Vlada še ni sklenila koncesijskih pogodb za opravljanja dimnikarske službe za vsa dimnikarska področja, pa prijav izvajanja javne službe brez koncesijske pogodbe, so inšpektorji v tem letu prejeli eno prijavo, ki je še v postopku obravnave.

Izvajalci javne službe so inšpekciji poleg obvestilo onemogočanju dostopa do kurilne naprave, posredovali številna obvestila o preseganju mejnih vrednosti koncentracije ogljikovega monoksida v izpustih malih kurilnih naprav. V takih primerih so inšpektorji za okolje zahtevali uskladitev emisijskih vrednosti, zaradi možnosti ogrožanja zdravja ljudi pa so o tem obvestili zdravstveni inšpektorat in jim prijavo v tem delu odstopili v reševanje.

Na osnovi inšpekcijskega ukrepanja so bile izvedene tudi izboljšave na kurilnih napravah v industriji kot npr.:

Tovarna pohištva Paron d.o.o. iz Laškega je izvedla zamenjavo kotla na srednji kurilni napravi in tako zagotovila znižanje emisij CO₂ in toplotnih izgub pod mejne vrednosti.

Zavezanec LIP BLED d.d.- Proizvodni obrat BOHINJ, Bohinjska Bistrica je prekomerno obremenjeval okolje z emisijami snovi v zrak iz kurilne naprave. V letu 2008 je na podlagi ukrepov inšpektorja pričel z izvajanjem potrebnih projektov za investicijo v novo kurilno napravo. V začetku decembra 2008 je zavezanec pričel z 12-mesečnim poskusnim obratovanjem nove kurilne naprave, v tem času pa bodo izvedene tudi prve meritve emisije snovi v zrak iz kurilne naprave.

4.3.8 Hrup

Nadzor nad predpisi, ki urejajo področje hrupa, so inšpektorji opravili 582 krat, ukrepali v 236 primerih ter uvedli 36 postopkov o prekršku.

V letu 2008 se je nadaljeval trend rasti v številu inšpekcijskih postopkov v zvezi z nadzorom hrupa v okolju iz ostalih virov za opravljanje dejavnosti, ki niso industrijski ali obrtni obrati. Vsi inšpekcijski postopki so bili uvedeni na podlagi prijave, v večini primerov anonimne. V vseh inšpekcijskih postopkih je bilo ugotovljeno, da so naprave, ki se uporabljajo za opravljanje dejavnosti, vir hrupa v okolju in da zavezanci nimajo opravljenega obratovalnega monitoringa hrupa za te vire hrupa. Izdane so bile inšpekcijske odločbe, ki so v večini že izvršene oz. so v fazi izvrševanja. Na podlagi predloženih poročil o obratovalnem monitoringu hrupa je bilo ugotovljeno, da nihče od zavezancev ne obremenjuje okolja s hrupom prekomerno.

Že nekaj let zaznavamo, da je na območju občine Piran zelo izrazit problem hrup gostinskih lokalov. Stanovalci, sosedje gostinskih lokalov, si želijo miru, gostinski lokali pa z glasbo (mehansko in živo) privabiti čimveč gostov. Uskladiti tako nasprotne si želje je zelo težko, zato pa je toliko bolj pomembno prostorsko planiranje in s tem povezano sprejemanje občinskih prostorskih redov, izdajanje dovoljenj gostinskim lokalom s stani upravnih enot ter odločb o obratovalnem času s strani občin. Z uveljavitvijo Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju je nastalo odprto vprašanje, kateri prekriti in zagrajeni gostinski lokali so pravzaprav zavezanci za meritve emisij hrupa, saj minister, pristojen za varstvo okolja še ni podrobneje določil načina ugotavljanja izpolnjevanja pogojev iz 15. člena Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju.

Število kršitev pri nadzoru hrupa iz industrijskih virov je manjše, zavezanci večinoma izvajajo obratovalni monitoring, zato ukrepi niso bili potrebni. V sklopu inšpekcijskega nadzora naprav za predelavo oljk v oljčno olje na kmetijskih gospodarstvih so bile obravnavane tudi emisija hrupa v okolje. V enem primeru je bila z meritvami izkazano, da ni čezmerne obremenitve s hrupom, pri ostalih 11 zavezancih pa je postopek izvajanja meritev še v teku.

4.3.9 Elektromagnetno sevanje

Nadzor na tem področju je inšpekcija opravila 38-krat in izrekla 9 ukrepov in uvedla 2 postopka po Zakonu o prekrških. Ugotovljene kršitve so bile vezane ne neizvajanje obveznosti predpisanega monitoringa.

4.3.10 Svetlobno onesnaževanje

Namen predpisa Uredba o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaženja okolja, ki je bil sprejet konec leta 2007, je varstvo bivalnih prostorov pred motečo osvetljenostjo in varstvo narave pred škodljivim delovanjem svetlobnega onesnaževanja. Predpis določa prepovedi in predpisana ravnanja za vire svetlobe, določa pa tudi prehodne roke do katerih morajo zavezanci izpolniti svoje obveznosti.

V letu 2008 je inšpekcija uvedla 7 inšpekcijskih postopkov in izrekla 3 ukrepe. V decembru 2008 smo pričeli tudi z akcijo nadzora, ki se bo nadaljevala še v mesec februar in marec 2009. Akcija nadzora ima v prvem delu preventivni namen in sicer seznanitev inšpekcijskih zavezancev (upravljavci javne razsvetljave) z njihovimi obveznostmi, ki so jih morali izpolniti do 31. decembra 2008. V drugem delu pa bodo inšpektorji konkretno preverjali izvajanje teh ukrepov.

4.4 ZAKLJUČEK

Na podlagi analize stanja ugotavljamo, da smo načrtovano število inšpekcijskih pregledov za leto 2008 sicer dosegli, nismo pa izpolnili vseh zastavljenih ciljev načrtovanih v Načrtu dela za leto 2008. Odstopanje od zastavljenih ciljev opazamo v delu, ki se nanaša na načrtovan inšpekcijski nadzor kot ga določa računalniška aplikacija Plan dela v kateri so določeni inšpekcijski zavezanci, ki jih je potrebno v tem letu pregledati. Iz pregleda rezultatov lahko zaključimo, da so inšpektorji sicer opravili načrtovan obseg dela niso pa izpolnili vsebinskih pričakovanj, ker so bili očitno bolj obremenjeni z manj pomembnimi zadevami. To trditev potrjuje dejstvo, da količina prejetih prijav, ki so jih inšpektorji obravnavali v tem obdobju, predstavlja več kot 60% njihovega dela. Te prijave so se nanašale predvsem na področje ravnanja z gradbenimi odpadki, vnašanje zemeljskega izkopa, posegov na vodna in priobalna zemljišča, ravnanje z izrabljenimi motornimi vozili ter izvajanje dimnikarske službe. V večini primerov je šlo za kršitve fizičnih oseb. Ugotavljamo, da bi ustreznejša zakonodajna ureditev teh področij, ki bi pristojnosti ukrepanja v primerih manjših količin odpadkov prenesla na občinski nivo, pomenila znatno razbremenitev inšpektorjev za okolje. Tudi korekcija zakona o vodah v smislu izvršitve inšpekcijskih odločb, je pot do bolj učinkovite zakonodaje in razbremenitve inšpekcijskih postopkov.

Leto 2008 je minilo predvsem v luči odpravljanja administrativnih ovir v zakonodaji. Verjetno so zakonodajne novosti prinesle razbremenitev v postopkovnem smislu nikakor pa niso prinesle razbremenitve z vidika razumevanja in interpretacije predpisov. Nejasna in zamotano napisana zakonodaje, ki dopušča različne možnosti interpretacije namreč tudi predstavlja administrativno oviro tako za izvajalce kot nadzorne organe, ki pa v letu 2008 še zdaleč ni bila odpravljena. V tem letu je bilo spremenjenih in dopolnjenih skupno 46 predpisov. Med njimi sta bila spremenjena in dopolnjena tudi dva materialna predpisa, to sta Zakon o varstvu okolja in Zakon o vodah, ki sta s svojimi spremembami prinesla nekaj učinkovitih novosti na področju inšpekcijskega nadzora. Spremembe in dopolnitve predpisov pa niso bile zgolj redakcijske narave, temveč vsebinske in konceptualne. Kot primer naj navedemo 17 novih uredb na področju ravnanja z odpadki, ki so nadomestile obstoječe pravilnike. K povečanemu obsegu dela inšpektorjev, kot nadzornega in prekrškovnega organa, pa je prispevala tudi izdaja novih predpisov, ki so določili pravila ravnanja na področjih dela, ki jih do tedaj ni urejal noben drug predpis (npr. ravnanje z odpadnimi zdravili, odpadnimi nagrobnimi svečami, z odpadki iz rudarskih in drugih dejavnosti izkoriščanja mineralnih surovin, ravnanja na območjih posameznih krajinskih parkov, vodovarstvenih območjih vodonosnikov ...).

Ugotavljamo, da z obstoječo kadrovsko zasedbo ni možno več zagotavljati inšpekcijskega nadzora na vseh področjih, za katera zakoni in podzakonski predpisi pooblašajo inšpektorje za okolje. Izjemno široko področje dela, ki ga morajo kljub delni specializaciji obvladovati inšpektorji, predstavlja, še zlasti v območnih enotah z manjšim številom inšpektorjev, neobvladljiv problem.

Kot rešitev opisane situacije predlagamo naslednje rešitve:

- prenesti pristojnosti nadzora ravnanja z odpadki, ki po izvoru nastajajo v gospodinjstvu vključno z gradbenimi, na občinski nivo;
- pooblastiti izvajalce javne službe urejanja voda za izvajanje izvršilnih postopkov inšpektorjev za okolje
- vzpostaviti v delovanje rečno nadzorno službo s polnimi pooblastili
- vzpostaviti delovanje naravovarstvene nadzorne službe s polnimi pooblastili
- urediti "informacijski sistem okolja", na način, kot je predpisan v 105. členu ZVO-1

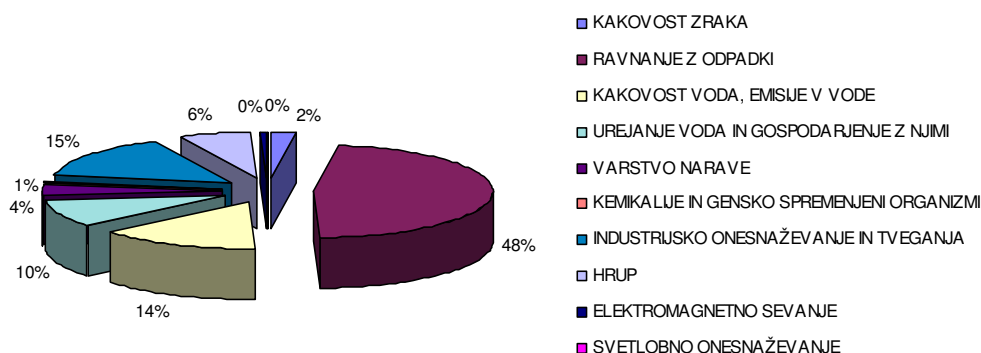
Poudariti želimo zavedanje, da le z inšpekcijskim nadzorom ni možno uspešno uveljavljati zakonodaje zato je nujno aktivirati tudi druge mehanizme, ki bodo pripeljali do uspešne implementacije. Številne možnosti izboljšanja učinkovitosti dela in prenosa dobrih praks daje tudi mednarodno sodelovanje. Vendar pa realizacija pridobljeni informacij in izkušenj ni možna brez ustreznih in zadostnih kadrov.

Povečan obseg dela je inšpektorjem za okolje prinesel tudi Zakon o prekrških, kar ugotavljamo že od vsega začetka izvajanja tega zakona. Ne glede na to v letošnjem letu ugotavljamo močan porast prekrškovnih postopkov na področju okolja. Širitev dela na tem področju pa istočasno pomeni zmanjšan obseg na področju inšpekcijskega dela. Prekrškovni postopki so namreč postali obsežni, pooblastila so se povečala prav tako pa tudi sam obseg dela. Zelo veliko administrativnih opravil nastaja v postopku izterjave glob in stroškov postopka. Postopek odstopanja v izterjavo na Davčni urad bi bilo nujno urediti elektronsko, kar bi terjalo neprimerno manj časa in papirja. Še več dela pa prinaša uvedba sodnih taks v prekrškovnih postopkih.

Tabela 1: Statistični prikaz inšpekcijskega dela po območnih enotah v letu 2008

Območna enota	pregledi - število		ukrepi - število					prekršek - število					kaznivo dejanje
	redni	izredni (prijava)	odločba	opozorilo	sklep o izvrzbi denarna p.	po drugi os	zaseg	opomin	opozorilo	plačilni nalog	odločba	zahteva za sodno	predlog
CELJE	445	508	73	316	14	10	0	15	4	33	18	9	2
KOPER	136	270	43	68	1	0	0	10	8	30	21	17	0
KRANJ	251	251	51	45	16	1	0	6	2	19	28	6	0
LJUBLJANA	1270	524	185	466	42	8	0	13	53	142	41	30	3
MARIBOR	1025	758	178	221	21	3	2	11	11	43	79	3	6
MURSKA SOBOTA	233	454	85	69	6	0	0	61	71	12	0	6	0
NOVA GORICA	383	10	33	143	14	1	0	0	5	0	5	0	0
NOVO MESTO	184	136	37	51	45	3	2	2	7	13	49	13	7
SKUPAJ	3927	2911	685	1379	159	26	4	118	161	292	241	84	18

Diagram 2: Realizacija 2008 po področjih dela

5 INŠPEKCIJSKO NADZORSTVO STANOVANJSKE INŠPEKCIJE

5.1 PRISTOJNOSTI IN ORGANIZACIJA

Pristojnost

Pristojnost stanovanjske inšpekcije in pooblastila za izvajanje inšpekcijskega nadzora določajo Stanovanjski zakon, Zakon o varstvu kupcev stanovanj in enostanovanjskih stavb, Zakon o splošnem upravnem postopku, Zakon o inšpekcijskem nadzoru, Zakon o prekrških in vsi podzakonski predpisi izdani na podlagi teh zakonov. Izvrševanje inšpekcijskega nadzora opravljajo posamezni stanovanjski inšpektorji :

- z vodenjem posameznih postopkov inšpekcijskega nadzora;
- z izdajanjem odločb sklepov in predlogov v upravnem postopku;
- v izvajanju preventivnih ukrepov, katerih namen je zagotavljanje zakonitega ravnanja inšpekcijskih zavezancev oziroma varovanje pravic drugih oseb;
- v izrekanju sankcij in opozoril kršiteljem, kot prekrškovni organ;
- v sodelovanju z drugimi državnimi organi in organi lokalnih skupnosti.

Organizacija

Stanovanjska inšpekcija, s sedežem na Vilharjevi 33, Ljubljana je sestavni del Inšpektorata RS za okolje in prostor, kot organa v sestavi Ministrstva za okolje in prostor. Delo opravlja pet stanovanjskih inšpektorjev, ki so krajevno pristojni za območje celotne države.

5.1.1 Stanovanjski zakon

Stanovanjski zakon določa, da inšpekcijski nadzor nad uresničevanjem javnega interesa na stanovanjskem področju opravljajo inšpektorji stanovanjske inšpekcije, pri čemer opredeljuje kot javni interes zagotavljanje takšnega stanja večstanovanjske stavbe, da je omogočena njena normalna raba, in zagotavljanje pogojev za učinkovito upravljanje večstanovanjskih stavb. Pristojnost stanovanjskega inšpektorja se konkretizira v ukrepih zoper etažne lastnike, da zagotovijo, vzdrževanje skupnih delov v skladu z normativi za vzdrževanje stanovanjskih stavb, v določitvi začasnega upravnika v primerih, ko ta ni določen in bi po zakonu moral biti. V ukrepih zoper posameznega etažnega lastnika, da vzdržuje stanovanja tako, da se odvrne škoda, ki bi nastala drugim posameznim delom, ali da se najemniku omogoči normalna uporaba stanovanja, kakor tudi v prepovedi opravljanje dejavnosti v delu stanovanja, če niso izpolnjeni pogoji določeni v zakonu. Učinkovitost upravljanja v večstanovanjskih stavbah se zagotavlja tudi z nadzorom in izrekanjem ukrepov zoper upravnika ali etažnega lastnika za kršitve, katere je zakon opredelil kot prekršek.

Dolgo pričakovane spremembe stanovanjskega zakona so stopile v veljavo 26. junija 2008. V tem poročilu omenjamo le tiste, ki se nanašajo na delo oziroma pristojnost stanovanjske inšpekcije. Zoper vse številnejše posege etažnih lastnikov, ki so brez soglasij drugih lastnikov posegali v skupne dele večstanovanjske stavbe z vgradnjo naprav, je bilo varovanje lastninsko pravnih upravičenj mogoče le v sodnem postopku. Zato je bila odločitev zakonodajalca, da v interesu varovanja in učinkovitega upravljanja etažne lastnine razširi pristojnost stanovanjske inšpekcije, ki v upravnem postopku po uradni dolžnosti ukrepa zoper kršitelja in mu naloži pridobitev potrebnega soglasja oziroma odstranitev naprave in sanacijo povzročene škode, če soglasja ne pridobi.

Soinvestitorstvo in partnerstvo v noveli zakona ima namen povečati možnosti reševanja najemnih razmerij z večjo ponudbo neprofitnih stanovanj. Za nadzor nad poslovanjem

neprofitnih stanovanjskih organizacij z vidika izvajanja določil stanovanjskih predpisov je pristojna stanovanjska inšpekcija.

Kljub širitvi pristojnosti stanovanjske inšpekcije in sprejeti oceni ob sprejemu zakona, o utemeljenosti dodatne zaposlitve stanovanjskih inšpektorjev, se to kljub pravni podlagi in posredovanim predlogom pristojnim službam ni zgodilo.

5.1.2 Zakon o varstvu kupcev stanovanj in enostanovanjskih stavb (ZVKSES)

Zakon je stopil v veljavo 1. avgusta 2004. Namen zakona je zavarovanje kupcev stanovanj in enostanovanjskih stavb pred finančno nesposobnostjo investitorjev, ko ti še pred končanjem gradnje pričnejo s prodajo, pri čemer se kupci zavežejo del kupnine plačati pred izročitvijo predmeta prodaje. Nadzor nad tem, ali prodajalci pri prodaji stanovanjskih stavb in stanovanj potrošnikom ravnajo v skladu z določbami o prodaji, ki so urejene v drugem poglavju zakona, opravljajo stanovanjski inšpektorji. Če prodajalec sklepa prodajne pogodbe oziroma oglašuje prodajo v nasprotju z določbami tega zakona, mu stanovanjski inšpektor glede na vsebino kršitve prepove sklepanje prodajnih pogodb oziroma oglaševanje, ali odredi ukrepe za odpravo nepravilnosti. Kadar inšpektor oceni, da je zaradi načina in obsega kršitve to potrebno za zaščito kupcev, svojo odločbo tudi javno objavi.

5.2 UGOTOVITVE PRI DELU

5.2.1 Prekrškovni postopki in postopki inšpekcijskega nadzora

Po Zakonu o prekrških so stanovanjski inšpektorji, ki izpolnjujejo zakonske pogoje tudi prekrškovni organi, ki vodijo postopke po uradni dolžnosti v tako imenovanem hitrem postopku. Dosedanja praksa je pokazala, da so ti postopki učinkoviti, saj jih neposredno vodijo sami nadzorni organi, ki ob ugotovljenih kršitvah predpisov kršiteljem izrekajo predpisane ukrepe. Ker v teh postopkih ni toliko procesnih formalnosti kot v rednem sodnem postopku, so ti postopki hitri in učinkoviti, kar kaže tudi relativno majhno število odpravljenih odločb po vloženi zahtevi za sodno varstvo. Na drugi strani pa je s tem dosežen tudi sam namen sankcioniranja zakonskih določb. Opažamo, da se prav zaradi intenzivnega inšpekcijskega nadzora, hitrega postopka tako prekrškovnih organov kot sodišč in dosledne izterjave izrečenih glob s strani davčnih organov, na področju upravljanja v večstanovanjskih stavbah stanje izboljšuje, tako pri delu upravnikov, kot pri izvrševanju obveznosti etažnih lastnikov. Žal pa je ob teh ugodnih ocenah prekrškovnega postopka potrebno opozoriti, da pogoste spremembe in dopolnitve zakona o prekrških vedno bolj zapletajo sam postopek, ga delajo nepreglednega, strokovno prezahtevnega in posledično tudi vedno bolj neučinkovitega. Pooblaščenec uradne osebe, ki te postopke vodijo in večinoma niso pravniki se zgublja v labirintu pravnih zank, zato je v postopku vse več formalnih napak, ki imajo za posledico odpravo takšnih odločb. Povečuje se število vloženi zahtev za sodno varstvo, postopki pred sodiščem se zopet daljšajo prihaja tudi do zastaranja zadev.

Postopki inšpekcijskega nadzora se vodijo v upravnem postopku po uradni dolžnosti. Žal še danes marsikomu razmejitev med temi in tistimi, ki se vodijo na predlog stranke niso jasne. Da se poizkuša v teh postopkih vedno bolj priznavati tudi interese tretjih oseb (ki zastopajo le svoj in ne javni interes) skozi vrata stranskega udeleženca, ali s priznanjem statusa stranke v

postopku, se kaže v nekaterih odločitvah upravnega sodišča. Menimo, da v inšpekcijskih postopkih lahko prevladuje samo in le javni interes, in da je stranka le zavezanec, tako je tudi nedvoumno določilo Zakona o inšpekcijskem nadzoru, ki pravi, da je stranka v inšpekcijskem postopku le zavezanec (24.čl.). Da mora imeti *lex specialis* prednost pred *lex generalis* je znano pravilo pravne stroke.

Veljalo bi opozoriti še na eno vprašanje in sicer pravici do informacija javnega značaja. Tretje osebe, ki v inšpekcijskem postopku v posamezni zadevi ne morejo izkazati pravnega interesa, ki je pogoj za vpogled v posamezno zadevo, poizkušajo to doseči z uveljavljanjem pravice do informacije javnega značaja in preko nje doseči vpogled v posamezno zadevo, ki je predmet inšpekcijskega postopka (praviloma tistega, ki tudi sicer še ni pravnomočno končan). Nemalo težav in problemov nastopi, ko se ob tem hkrati pojavi pravica posameznika do varovanja osebnih podatkov (le teh pa v nobeni inšpekcijski zadevi ni malo), zato bi kazalo to problematiko v zakonu bolj natančno opredeliti. Nekateri primeri kažejo, da »upravičenci« do informacij javnega značaja nato te informacije uporabljajo za svoje zasebne interese oziroma za izrekanje nestrokovne kritike dela inšpekcije ali celo za poskuse vplivanja na njeno delo.

5.2.2 Ukrepi in dejanja

Stanovanjski inšpektorji so obravnavali oziroma začeli s postopkom v **694** zadevah. Od tega se je obravnavalo **535** zadev v rednem inšpekcijskem nadzoru in **159** zadev v prekrškovnem postopku. Postopki so se začeli po uradni dolžnosti in večina na podlagi prijav. Prijavitelji so v nekaterih primerih tudi stranke v postopku (zavezanci). Kot primer navajamo etažnega lastnika, ki v postopkih upravljanja v večstanovanjski stavbi ne uspe uveljaviti svojih pravic oziroma izpolniti z zakonom določenih obveznosti, o tem obvesti-prijavi stanovanjskega inšpektorja in je tako hkrati prijavitelj in stranka v inšpekcijskem postopku. Prekrškovni postopki se začnejo po uradni dolžnosti, ali na pisni predlog oškodovanca in le v slednjem primeru je prekrškovni organ dolžan obvestiti predlagatelja, če ne izda odločbe o prekršku oziroma vloži obdolžilnega predloga, ali drugače rečeno, če ne uvede postopka.

5.2.3 Redni inšpekcijski postopek

V rednem inšpekcijskem postopku smo izdali skupaj **97** odločb. Vsebinsko so se te odločbe nanašale na zakonsko določeno pristojnost in pooblastila in so prikazane v spodnji tabeli, v njej so zajeti tudi vsi drugi ukrepi in dejanja.

Tabela 1:

SZ in ZVKSES	Skupaj
Odločba 125- skupni deli	43
Odločba 126- popravilo v stanovanju	28
Odločba 126a-odstranitev naprav	1
Odločba 128- določitev upravnika	12
Odločba 129-prepoved opr. dejavnosti	3
Odločba ZVKSES	10
Opozorilo	3
Sklep	141
Ogled	189
Odstop	73
Obvestilo ZIN	336
Ostalo	809

Nadzor stanovanjske inšpekcije v zvezi z vzdrževanjem skupnih delov v večstanovanjskih stavbah in njihovih posameznih delov smo v tem letu izvajali izključno le v tistih primerih, ko je bilo ugotovljeno, da je na stavbi vzpostavljena etažna lastnina (stanje se je ugotavljalo z vpogledom v zemljiško knjigo). Drugi pomembni kriterij pri ugotavljanju dejanskega stanja večstanovanjske stavbe, pa je bil vpogled v kataster stavb, kjer se določi njihova identifikacijska oznaka. Lahko zapišemo, da je nekakšna stalnica, ugotovitev, da se približno dve tretjine ukrepov nanaša na to področje (71 odločb). Že omenjena novela Stanovanjskega zakona je v spremembi in dopolnitvi 9.člena vnesla pojem »dejanska etažna lastnina, posamezni deli pa še niso vpisani v zemljiško knjigo«. Uradne razlage in pojasnila kako se ugotavlja ta »nova« oblike lastnine ni, veljavna zakonodaja tega pojma ne pozna, zato se v inšpekcijskem postopku takšnih primerov ni moglo obravnavati. V 12 primerih smo morali etažnim lastnikom določiti začasnega upravnika. Omeniti velja, da je čas za določitev upravnika omejena z zakonom na 6 mesecev.

Postopki v zvezi z ZVKSES so se končali z izdajo odločbe v 10 primerih. V njih smo investitorju prepovedali nadaljnjo prodajo stanovanj. Večina prejetih prijav s strani kupcev stanovanj se še vedno nanaša na vprašanje reševanja reklamacijskih zahtevkov, o čemer pa lahko odloča v primeru spora le sodišče.

Število obvestil prijaviteljem, ki niso stranke v našem postopku, o ukrepih, ali razlogih za neuvedbo inšpekcijskega postopka, je bilo tudi v tem letu preko 300.

5.2.4 Izvršilni postopek

Stanovanjski zakon določa, da se odločbe izdane na podlagi 125. čl., 126.čl. in 126a. čl., v primerih, ko jih zavezanci ne izvršijo, predlagajo v izvršbo pristojnemu občinskemu organu v prisilno izvršitev, v breme tistih, ki jim je naložena izvedba del.

Izvršbe, ki jih opravljajo občine na podlagi predlogov za izvršbo, se izvajajo z denarno prisilitvijo etažnih lastnikov. Predlogov za pričetek izvršilnega postopka po izvršljivih odločbah smo občinam posredovali v 23 zadevah.

Tabela 2:

Upravna izvršba	Št.
Sklep o dovolitvi izvršbe	-
Predlog izvršbe pristojnemu občinskemu organu	23

5.2.5 Prekrškovni postopek

Spremembe in dopolnitve stanovanjskega zakona so kazenske določbe XVII poglavja temeljito preverile tako glede višine globe, ki se je povečala, kot tudi glede posameznih prekrškov. Ocenjujemo, da bi se kazalo pri določanju globe, ko je ta določena v razponu, glede na pomen posameznih kršitev bolj potruditi in pretehtati težo in pomen posamezne kršitve in to upoštevati zlasti pri določanju razponov globe, saj zakon določa za vse prekrške, ki jih stori etažni lastnik razpon od 500 pa do 1200 eurov, enako za najemnika in upravnika od 5000 do 125.000 eur. Prekrškovni organ lahko pri določitvi globe izreče le spodnji znesek, čeprav bi bilo v posameznih primerih pravičnejša drugačna odločitev pa naj bo to v smisli izreka manjše ali višje globe.

Zaradi suma storitve prekrška smo začeli s postopkom v 159 zadevah. Najpogostejše kršitve etažnih lastnikov:

- neplačevanje stroškov upravljanja (vključujejo neplačila v rezervni sklad),
- opustitve v zvezi z najemnim razmerjem (nesklenitev pogodbe)
- opustitev zahtevanega sporočila inšpektorju

Kršitve upravnikov:

- opustitev obveznega sklica zbora lastnikov enkrat letno,
- kršitve obveznosti ob prenehanju upravljanja (primopredaja poslov),
- kršitve povezane z vodenjem in porabo sredstev rezervnega sklada,
- pomanjkljiva letna poročila.

V spodnji tabeli je prikazano število posameznih ukrepov. V primerjavi s preteklim letom se je povečalo število izdanih plačilnih nalogov in hkrati zmanjšalo število odločb.

Tabela 3:

ZP-1 prekrški	
Odločba	3
Plačilni nalog	100
Opozorilo	34
Obdolžilni predlog	1
Zaznamek, da se odločba o prekršku ne izda in ne poda obdolžilnega predloga	77

5.2.6 Prioritete

Med prioritete naloge inšpekcijskega nadzora smo postavili tri nivoje, po naslednjih kriterijih:

- ogroženost posameznika z vidika neposredne nevarnosti za življenje in zdravje v večstanovanjskih objektih in njihovega premoženja,
- zaščiti javnega interesa določenega z zakonom in
- preventivno delo.

Stanovanjska inšpekcija je pri vodenju postopkov upoštevala postavljene prioritete in se v vseh primerih, ki sodijo v prvo prioriteto nemudoma odzvala, ter izrekla ukrepe kot npr: prepoved uporabe nevarnih naprav v večstanovanjski hiši, takojšni ukrepi za preprečitev škode ali nevarnosti, prepovedi nadaljnjega protipravnega ravnanja – npr. pri nezakonitih prodajah stanovanj, javna objava odločbe, ipd..

Uresničevanje javnega interesa opredeljenega z zakonom se je zagotovilo v vseh ostalih postopkih, v izdanih odločbah oziroma sklepkih (npr. postavitev začasnega upravnika, odredbe o nujnih vzdrževalnih delih, pregled poslovanja upravnikov in sankcioniranje nepravilnosti, izrekanje sankcij pri kršitvah investitorjev ob prodaji stanovanj, prepoved opravljanja dejavnosti v delu stanovanja, itd.).

Preventivno delo je bilo usmerjeno v pojasnjevanje zakonskih določb, ki se nanašajo na delovanje stanovanjske inšpekcije, izrekanje opominov in opozoril kršiteljem.

Ocenjujemo, da so postavljene prioritete in kriteriji pri vodenju inšpekcijskih postopkov prispevali k boljši učinkovitosti opravljenega dela.

5.2.7 Druge aktivnosti

Poleg rednega dela smo svojo aktivnost izkazali tudi na nekaj strokovnih posvetih in seminarjih s svojimi referati in drugimi oblikami sodelovanja

Imenovana je bila projektna skupina za pripravo sprememb in dopolnitev Stanovanjskega zakona, ki se je tudi v tem letu intenzivno vključila v pripravo delovnega gradiva.

Seznani smo se s programsko opremo firme IMAGINE d.o.o., ki se nanaša na upravljanje in poslovanje upravnikov in jo uporablja vedno več upravnikov.

Omenimo še sestanek s predstavniki SRC in MOP glede možnih izboljšav programske opreme.

5.3 ZAKLJUČEK

Na podlagi vsega navedenega lahko zaključimo, da je stanovanjska inšpekcija v okviru danih možnosti izpolnila svoje poslanstvo, ki ji ga določajo veljavni predpisi. Izvedene aktivnosti nadzora v rednem inšpekcijskem postopku in v prekrškovem postopku, na področju imenovanja upravnikov, oblikovanja in vodenja rezervnega sklada, izpolnjevanja obveznosti etažnih lastnikov pri vzdrževanju skupne lastnine in posameznih delov, dela upravnikov, investitorjev pri prodaji stanovanj in še bi lahko naštevali, so prispevale k spoštovanju vseh tistih norm, katere vsebino je zakonodajalec ocenil kot javni interes, ki ga nadzira in uveljavlja v praksi inšpekcijski organ skozi določene ukrepe.

Obseg kršitev stanovanjskega zakona, ki se nanaša na zagotavljanje takšnega stanja večstanovanjske stavbe, da je omogočena njena normalna raba, se tudi v tem letu ne povečuje.

Ureditvene odločbe pa zavezanci praviloma izvršijo v postavljenih rokih, tako da so izvršilni postopki bolj izjema kot pravilo, česar pa ne moremo reči za prekrškovne postopke, kjer je trend obraten.

Na področju ZVKSES bo naše delo tudi v prihodnje usmerjeno v preventivni nadzor in zavarovanje kupcev pred nezakonitimi ravnanji investitorjev, zlasti s prepovedjo prodaje stanovanj, za katera niso izpolnjeni vsi bistveni zakonski pogoji.